

ŽELEZAR

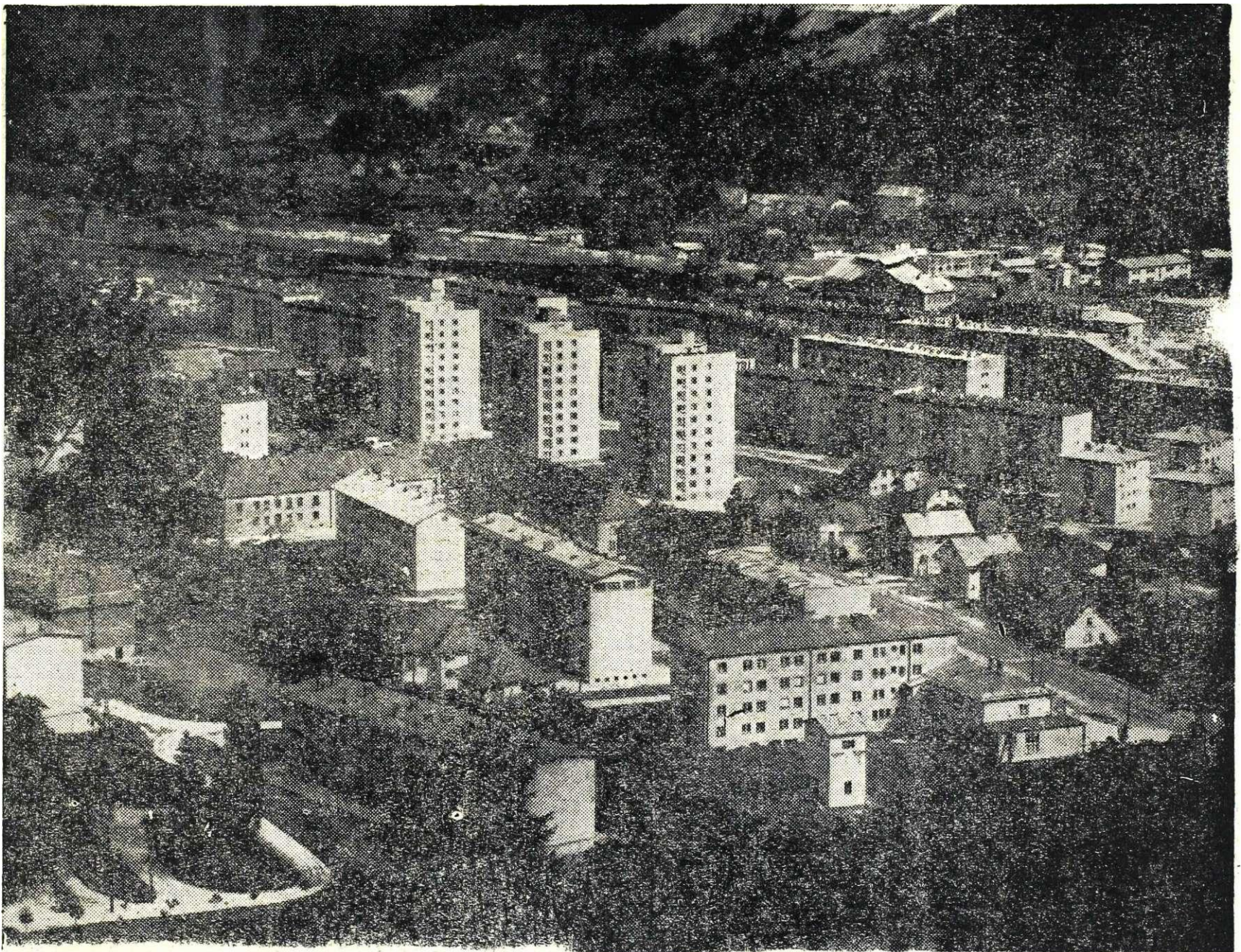
GLASILO KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, 28. APRILA 1962

ŠTEVILKA 17—18/IV

Sodelavci!
Ob mednarodnem prazniku dela, 1. maju vam iskreno čestitamo

Organi delavskega upravljanja,
družbene in politične org., uprava
podjetja in uredništvo Železarja

PRVOMAJSKO PISMO

Prvi maj je edinstven praznik vseh delovnih ljudi, ki je tesno povezan z veličastno borbo delavskega razreda za socialistično preobrazbo družbe. Zato je naša dolžnost, da ohranimo značaj tega velikega delavskega praznika*

Ko se oziramo na prehojeno pot v minulih letih, odkar praznujejo narodi naše dežele 1. maj v svobodi, smo lahko ponosni na ogromne uspehe, ki smo jih dosegli pri graditvi naše socialistične dežele. Zadostuje, da se spomnimo na zaostalost in bedo, na neenakopravnost in brezpravnost, ki je bila v napo) kolonialni kapitalistični stari Jugoslaviji. Svoboden Človek v svobodni socialistični deželi iz dneva v dan ustvarja vedno nova in večja bogastva. Vse to pa je rezultat socialistične demokracije, ki se je razvijala in krepila pod vodstvom ZKJ.

Prvomajske prireditve moramo tudi letos organizirati v duhu že ustaljenih tradicij in ustvariti takšno- atmosfero, da bo praznovanje 1. maja pridobilo na svečanosti; pestrosti in množičnosti. ... Zato naj v prvomajskih dneh sindikalne organizacije in društva

organizirajo masovne izlete v planinske predele in drugam. Vse planinske postojanke, kočje in ostala gostišča bodo preskrbljena z okrepčili.

Gospodarske organizacije, zavodi, ustanove, trgovska- podjetja, gostinski;lokali ter vsi javni lokali in hišni'sveti naj zagotovijo, da bodo zgradbe poslopij, izložbe in ostali objekti okrašeni in da bodo povsod izobešene zastave.

Letošnji prvi maj bomo praznovali z mislijo na težko preteklost, s prepričanjem v sedanost in z upanjem v bodočnost. Enotnosti naših narodov bo sledila enotnost vseh narodov, ki bodo v bratskem sožitju praznovali prvi maj, kateri bo postal velik praznik končno osvobojenega človeštva.

Ob mednarodnem prazniku dela čestitamo vsem delovnim kolektivom, zavodom, ustanovam ter občanom jeseniške Občine z željo, da bi v prihodnje dosegli še mnogo delovnih zmag.

Občinski ljudski odbor Jesenice
Občinski komite ZKS Jesenice *
Občinski odbor SZDL Jesenice
Občinski sindikalni svet Jesenice
Občinski odbor ZB NOV Jesenice.
Občinski komite LMS Jesenice

Predvidena rekonstrukcija in

Sredi meseca aprila je bilo "S* Ljubljani slToEovno" posvetovanje metalurških, inženirjev m tehnikov. Na posvetovanju je prebral referat tudi naš glavni cDtrektor, tov. ing. Matevž Hafner, pe-f tega referata danes objavljamo:

[»Planirana -/rekonstrukcija Železarne Jesenice, ni s^mo delna rekonstrukcija posameznih obratov, kot smo bili to vajeni dosedaj z rekonstrukcijami, ki so bile izvršene po bsvobodij*if^; gledamo zgodovino železarstva na območju današnje komune Jesenic, moramo ugotoviti nekoliko mejnikov razvoja. Najstarejši mejnikuje, ko so proizvodnjo železa preselili s pobočij gora v doline in začeli izkoriščati vodno silo kot prvo mehanizacijo za pogon svojih mehov pri plavžih in pri pečeh ter za pogon kladiv. Nadaljnji mejnik je ustanovitev Kranjske industrijske družbe s ^spojitvijo vseh fužin in železarn na območju jeseniškega in bohinjskega kota v eno industrijsko podjetje leta 1869. V začetku 20. stoletja je bil nadaljnji mejnik odločitev, da se na Jesenicah pustijo samo predelovalni obrati in da proizvodnjo koksa, surovega železa, jekla in polfabrikatov preselijo v Skedenj pri Trstu, to je na morje in na bazo uvoženega premoga in rude. Ta razvoj je za Jesenice preprečila prva svetovna vojna in odcepitev Trsta od jugoslovanskega zaledja in se od takrat železarna Jesenice in tista v skednju razvijata vsaka v svojo smer.

Nadaljnji mejnik lahko smatramo odločitev kapitalista Westna, da na Jesenicah rekonstruira in dopolni obrate in ustanovi zopet integralno železarno z novimi, sicer malimi plavži, rekonstruirano jeklarno, valjamo tanke pločevine, cevarno in šamotarno. Ze takrat, tik pred začetkom druge svetovne vojne, je bilo predvideno, da se na Jesenicah reši vprašanje velikosti ingota, ki je imel takrat maksimalno težo 650 kg, s postavitvijo bloominga ožir. blokovega ogrodka, kot se je to takrat imenovalo. Izvedbo tega projekta je preprečila druga svetovna vojna.

Rekonstrukcije v dobi po osvoboditvi z zamenjavo proge grobe pločevine, mehanizacijo tanke pločevine in prestavitev starih strojev žičnega vleka in hladne valjarne in nove zgradbe so bile zasenčene z izgradnjo novih jugoslovanskih železarn v Sisku, Nikšiču in desetkratnem povečanju kapacitet nove Zelenice.

Kljub vsem tem rekonstrukcijam je pa zastarelost 2el. Jesenice vedno večja. — K temu je prišla še ustavitelj nekaterih rekonstrukcij v letu 1956, oziroma 1957, kot čističev plina pri plavžu, izpopolnitev hladne valjarne itd. Hladna valjarna^, bila v letih 1958—1960 sicer kompletirana s quarto ogrodka» U

z napravo za proizvodnjo bele pločevine, a pri tem ni bilo rešeno vprašanje proizvodnje širokih toplo valjanih trakov, ki jih za to proizvodnjo še vedno uvažamo. Danes lahko trdimo, da je Mla ustavitelj nadaljnje izgradnje in rekonstrukcije starih železarn v 1956/57 letu poteza, ki je glavni vzrok današnje krize v valjanih proizvodih za predelovalno industrijo in današnjih velikih potreb za uvoz teh materialov.

Za Časa izgradnje novih, železarn, na Jesenicah niso bile izvršene niti najbolj nujne zamenjave in je kljub nizki stopnji amortizacije, od 1954. leta dalje s 3,3 odstotka, knjigovodsrvena zastarelost Jesenic do 1961. leta narasla na preko 50 odstotkov. Če pa pogledamo stvarno-zastarelost Jesenic, je ta preko 70 odstotkov.

Naprave v železarni so mnoge močno dotrajane ter ekonomsko in fizično zastarele. Tako imajo visoke peči nezadostno pripravo rude, ki več ne odgovarja današnjim modernim principom obratovanja. Poleg tega so peči izredno majhne. V jeklarni so peči št. 1 do 5 stare preko 25 let ter so popolnoma dotrajane. Elektropeč ne odgovarja potrebam niti po jcoličini niti po produktivnosti. V valjarnah je težka proga z ma-

limi spremembami ostala ista kot leta 1910, turbina, ki jo poganja, pa je celo iz 1902. leta. Lahke proge so bile vse grajene pred letom 1914; najstarejša je lahka proga premera 240 mm, ki je bila v pogonu že leta 1890 pred požarom v Bohinju. Tanka pločevina, ki je bila sicer po vojni rekonstruirana, je sicer iz leta 1931 in torej tudi že trideset let obratovanja. — Žična vajarraa datira v leto 1889, z manjšimi spremembami med obema vojnama. V predelovalnih obratih so žičarski stroji delno tudi še iz prejšnjega stoletja. Večina ostalih strojev, razen nekaj izj* m, pa je starih 20 do 40 let. Cevarna je stara trideset let ter je ekonomsko in fizično zastarela.

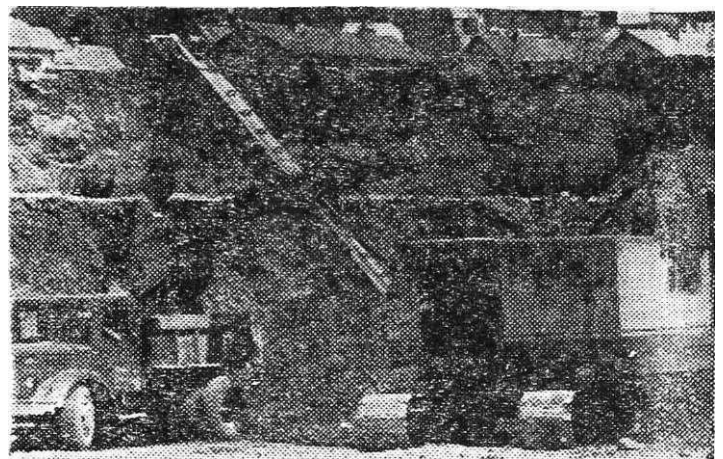
Ko je v aprilu leta 1959 Zvezni izvršni svet odločil, da je treba bazično črno metalurgijo nadalje izgraditi, je bil kolektiv Železarne Jesenice pred problemom ali na Jesenicah izvršiti temeljito rekonstrukcijo in napraviti moderno kvalitetno železarno, ki bo tudi v bodoče ena izmed vodilnih železarn v Jugoslaviji, ali pa pustiti, da ta železarna postane nekako tretje vrste v sklopu jugoslovanskih železarn. Dobro se zavedajo težav in žrtev, ki bodo potrebne, se je kolektiv železarne v celoti strinjal z nje-

nim strokovnim vodstvom, da je samo prva rešitev tisto, ki pride za Jesenice v obzir. Na tej osnovi je izdelan program rekonstrukcije Jesenic, ki ima za podlago naslednje postavke:

• ^Vprašanje prostora, ki je bilo vedno kritično za Jesenice, je rešeno z novimi tlemi na Belškem polju in z novo normalnotirno povezavo med tem poljem in starimi obrati na Savi.

njs., sapuščanje itd. Nadaljnja ^Ktfzvodnja so ploščati profili, to je groba in tanka pločevina ter topli in hladno valjani trakovi.

Pri ploščatih profilih je naloga Jesenic izpopolniti program železarne Ravne pri v^ soko legiranih jeklih, ki v teh kvalitetah dela paličasto in profHno jeklo. Nerjaveča pločevina, ognjeodporna pločevina, specialne elektropločevine in trakovi so polje na*

Bagerji na Belškem polju pri delu

Kvalitetno proizvodnjo je treba zagotoviti z novimi modernimi napravami, in postrojenji, ki naj bi bili odgovarjajoči poslednji stopnji tehnike.

— Povečanje produktivnosti naj bi dosegli s poenostavljanjem programa ingotov v jeklarni in toplo valjanih profilov v valjarnah, z uvajanjem mehanizacije in avtomatizacije v vseh obratih,

— Z ujedbo sodobne tehnologije v pripravi rude in aglomeracije, kontroliranja vlage, injektiranja tekočega goriva pri plavžih, kisika v jeklarni, s povečanjem proizvodnje elektro jekla in z najnovejšimi procesi v topli in hladni predelavi jekla, je povečati ekonomske pokazatelje proizvodnje.

— Usposobiti raziskovalni oddelek in kontrolo proizvodnje in kvalitete na sodoben nivo z nabavo novih aparatov za raziskovanje in kontrolo.

— Povečati pri tem proizvodnjo surovega jekla od sedanjih 320.000 ton na 475.000, oziroma na 500.000 ton in istega predelati v čimbolj kvalitetne proizvode.

Pod temi pogoji Železarna Jesenice s svojo rekonstrukcijo postavlja nadaljnji mejnik svojega razvoja. Njen bodoči razvoj naj gre končno torej v smeri, kot je bilo za Jesenice že določeno pri izdelavi prvega petletnega plana socialistične izgradnje Jugoslavije, to ja v izdelavo konstrukcijskih kvalitetnih jekel, ogljičnih in nizkolegiranih za strojogradnjo, v prvi vrsti za motorno in podobne industrijo. Ta jekla naj železarna Jesenice izdeluje tako kot paKčasto železo, valjano, vlečeno, luščeno in brušeno. Večina teh jekel zahteva tudi toplotno obdelavo, to je žarjenje, normaliziranje, kale

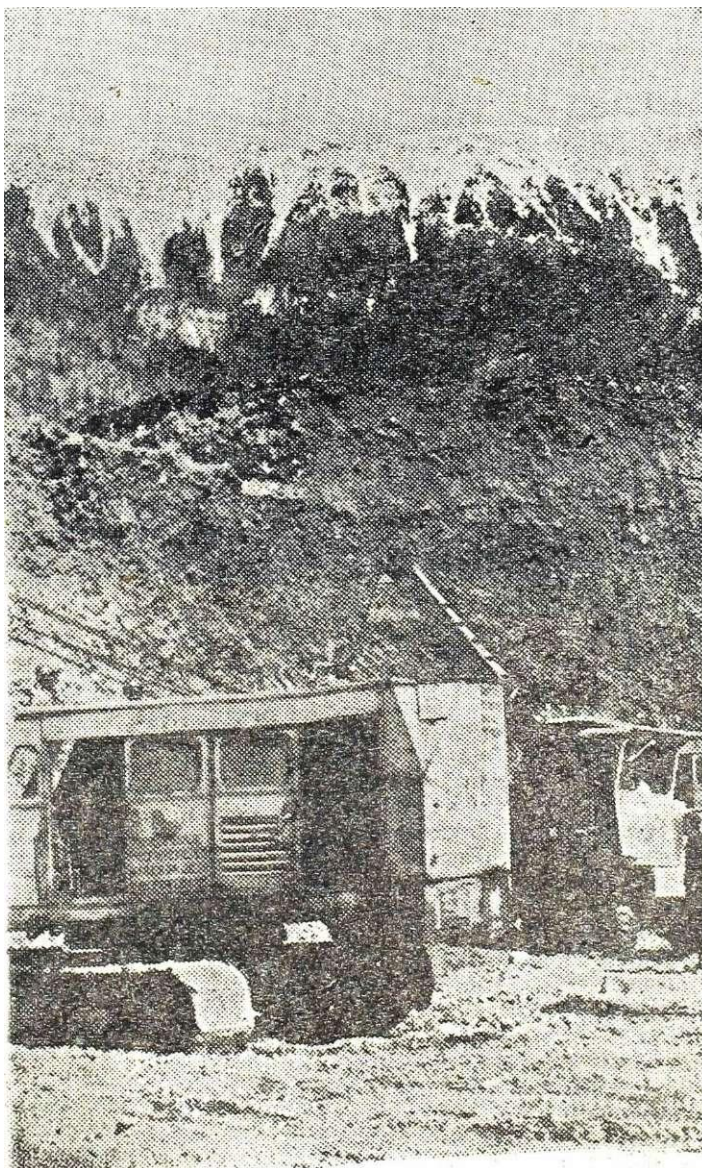
dalnje razvoja Jesenic. Pri povečani potrošnji valjanih proizvodov se pojavlja slaba preskrba s kvalitetnimi žica> mi za vzemeti, prednapeti beton in patentirano žico za žične vrvi in podobno. Tudi tu ima sedanja rekonstrukcija za bodoči razvoj Jesenic odgovarjajoče mesto. Po tej rekonstrukciji bo končna proizvodnja Železarne Jesenice imela naslednji asortiman:

debela pločevina — 100.000 ton;
tanka in fina pločevina — 80.000 ton;
hladno valjanih trakov — 30.000 ton;
vlečeno, brušeno in luščeno jeklo — 20.000 ton;
vlečena žica — 85.000 ton;
valjanega konstrukcijskega jekla — 35.000 ton.
Poleg tega bi bilo kot medfazno proizvodnjo potrebno omeniti naslednje proizvode: 450.000 ton aglomerata, 200.000 ton belega grpdlja, 475.000 ton surovega jekla, od tega; 425.000 ton SM jekla in 50.000 ton El jekla, 400.000 ton polfabrikatov, slabov, blumov in gredic, 140.000 ton toplo valjanih trakov in 95.000 ton valjane žice.

Vrednost realizacije po rekonstrukciji, a po cen^h leta 1960 bi znesla okrog 62 milijard dinarjev, oziroma nove« carje na 189 odstotkov realizacije v letu 1960. Po prvi fazi bo realizacija 59 milijard dinarjev, oziroma povečanje na 170 odstotkov realizacije v letu 1960.

Povprečni izplen se bo dvignil od 69,3 na 72,6 odstotka* to je za 3 odst. in se tako približal evropskemu povprečju.

Proizvodnja v 1971. letu. bo po programu izvršena z manjšim številom delavcev, in uslužbencev, kakor jih ima

Na novem gradbišču na Belškem polju kopljejo bagerji v globini 6 do 8 metrov. V ozadju Belščica.

razvoj Železarne Jesenice

železarna danes v sistematizaciji:

	1960	-	%
delavcev	6287	88,80	
uslužbencev	793	11,20	
skupno	7080	100	
	1971	%	
delavcev	5938	86,30	
uslužbencev	895	13,10	

Produktivnost, merjena z odnosom vrednosti blagovne proizvodnje na zaposlenega, se bo povečala od 4.605.000 dinarjev na 9.000.000 dinarjev, to je za 77 odstotkov. Produktivnost, merjena po toni surovega jekla na leto in moža se bo povečala od 47,3 tone na 70,0 ton ali za 49 odstotkov. Tako "povečanje" produktivnosti in pa zmanjšanje proizvodnih stroškov ima glavne vzroke v uporabi novih modernih tehnoloških postopkov in to:

- samohodni aglomerat v zasipu visokih peči in to 70 do 90 odstotkov aglomerata, namesto sedanjih 30 do 40 odstotkov;

- uporaba kisika pri topljenju in žilavljenju jekla v SM in EI pečeh;

- uporaba tekočega goriva (mazut) za SM peči v jeklarni, a velenjskega plina za ostale peči;

- uvedba težjega ingota (p. Ion), namesto dosedanjih težin od 210 do 1000 kg;

- sistematsko čiščenje polfabrikatov, to je blumov, slabov in gredic;

- modernizacija valjarn in predelovalnih obratov, toplotne obdelave in adjustaže;

- izboljšanje dimenzijskih toleranc pri profilih, žici in trakvih.

Za navedeno proizvodnjo jpa so potrebne naslednje surovine:

- ruda (limonit in siderit) — 390.000 ton,

- piritni in podobni odpadki — 103.000 ton,

- koks za visoke peči — 180 tisco ton,

- koks za aglomeracijo — 20 tise ton,

surovo železo (nabava) — 73.000 ton,

staro železo — 203.000 ton, od tega: lastni odpadki 113 tisoč ton, nabava 90.000 ton,

ruda za žilavljenje — 19.500 ton,

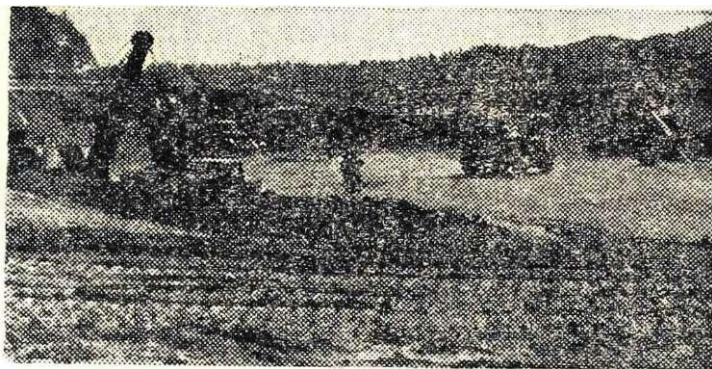
mazut — 68.000 ton oziroma velenjski plin 250 milijonov kubičnih metrov,

električna energija * 260.000 MWh

Vse te surovine, razen dela starega železa in eventualno kvalitetne rude za žilavljenje, so zagotovljene iz jugoslovanskih izvorov.

INVESTICIJE

Glavni investicijski objekti in -naprave po posameznih

Oslo, ki ga opravijo bagerji v enem dnevu, je ogromno. Za takšno delo bi včasih morali imeti na razpolago več sto delavcev, ki bi kopali in odvažali material pod težkimi pogoji

ekonomskih enotah in obratih so naslednje:

1. TOPILNICE

Visoke peči — Predvidena je izgradnja nove aglomeracije, razkladalnih in transportnih naprav za rudo in koks, rekonstrukcija kavprjev, povečanje premera gnezda visokih peči od 3,3 m na 4,2 m, uvajanje kontrolirane vlage in pa injektiranje tekočega goriva v visoko peč. Naprave za čiščenje plina, ki so bile 1957. leta ustavljene, je treba dograditi.

Jeklarna — Postavitev nove elektro peči kapacitete 50 do 60 ton in pa postopna rekonstrukcija dosedanjih 7 sta-

rih martinarskih peči kapacitete 55 do 70 ton v štiri moderne peči kapacitete po 150 ton. Nove peči sistema Maerz-Bohlen bodo kurjene z mazutom, eventualno lahko tudi z velenjskim plinom in bodo urejene za delo s kisikom. Odgovarjajoče bo preurejena priprava in skladiščenje starega železa in pa livna jama z vlivanjem ingotov v kokile na vagonetih.

2. TOPLE VAUARNE

Težišče sedanje rekonstrukcije železarne leži na valjarnah, od katerih je velik del star petdeset let, pa tudi več.

Na Belškem polju bo zgrajena valjavniška proga za va-

na Jesenice, pa z velenjskim plinom.

— Blooming, kombiniran s quartom, ki bo omogočal izvaljanje 500.000 ton ingotov v slabe in blume, kar zavzame okoli 60 odstotkov njegove kapacitete, ostalo kapaciteto tega valjčnega ogrodka pa bomo uporabili kot quarto ogrordje za predvaljanje trakov iz slabov, oziroma za valjanje grobe pločevine iz slabov. Z ta način bo to ogrordje zasedeno preko 7400 ur letno, to je 100 odstotkov, in vse govorice, da Jesenice kupujejo blooming, katerega kapaciteta ne bo polno izkoriščena, imajo osnovo samo v nepoznavanju novejših tehnik gornje kombinacije. Tak način izkoriščanja bloominga s premerom valjev 42" se sedaj smatra kot najboljša rešitev za kvalitetne železarne in se enak blooming gradi v novi kvalitetni železarni Terni v Italiji, a dva v Ameriki, s tem, da valjata kombinirano slabe oziroma grobo pločevino. Slabi in blumi, izvaljani na tem ogrordju kot blooming, se režejo na škarjah, pritiska 1200 ton in s prečnimi transporterji odnašajo v vzporedno halo, kjer se blumi izvaljajo v gredice na enem ogrordju naše sedanje težke proge, slabi pa ohladijo, očistijo ter ponovno vložijo v potisno peč za valjanje na istem ogrordju, samo tokrat kot quarto v predtrake ali grobo pločevino.

— Predtraki, izvaljani na tem ogrordju, se potem končno izvaljajo v toplo valjane trakove na Steckel ogrordju, to je reverzno quarto ogrordje, ki ima svoje navijalce nameščene v posebnih pečeh tako, da traki lahko držijo svojo temperaturo, ki je potrebna za valjanje.

Tako ogrordje se smatra danes za odgovarjajoče pri proizvodnji toplo valjanih trakov izpod 250.000 ton letno; površina toplo valjanih trakov iz tega ogrodka velikokrat ne odgovarja popolnoma površini, ki jo dajo kotinuirne proge za trakove, vendar ima to ogrordje prednost, da se ravno na njem dobro valjajo kvalitetni trakovi, kot so to trakovi iz nerjavečega materiala, trakovi iz siliciranega materiala in ostali visokolegirani trakovi.

Po poslednjem vtiku na Steckel ogrordju teče trak preko hladilne valjčnice na normalni navijalec.

Električna oprema te valjavniške proge bo vsebovala namesto starih rotacijskih strojev za upravljanje, ozir. magnetskih pojačal, najnovejših tranzistorske upravljalce, izdelane na bazi polprevodnikov, ki dovoljujejo polno avtomatizacijo proge. Z ozirom pa prej omenjen zelo različen program kombiniranega bluminga, ta zaenkrat ne bo imel polne avtomatizacije, medtem ko pa bo imelo Steckel ogrordje programsko avtomatizacijo na osnovi luknjane kartice.

Ing. Matevž Hafner, glavni direktor Železarne Jesenice

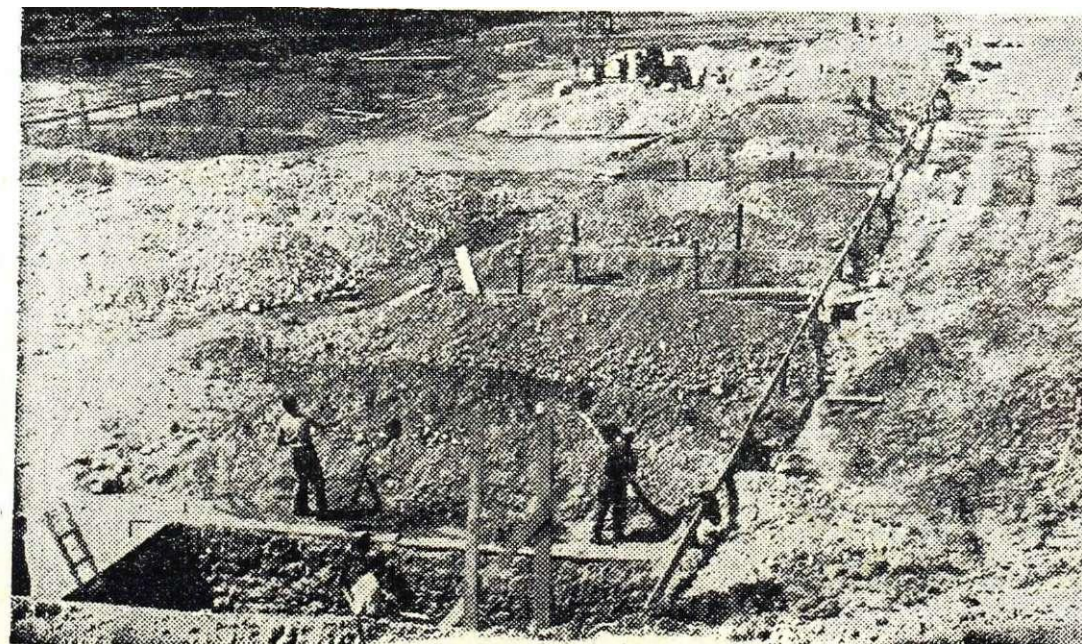
— Posebna linija za formiranje in deljenje toplo valjanih trakov bo omogočala ekonomsko proizvodnjo pločevine, širine en meter, dolžine do štiri metre in debeline od 2 do 6 milimetrov.

— Univerzalno ogrordje sedanje težke proge v kombinaciji s sedanjim War Leonard pogonom bo valjalo iz blumov gredice za prodajo in zaključne proge.

Pri rekonstrukciji je posebej posvečena pozornost adjustažnim napravam obstoječih valjarn ter bo tako doseženo groba pločevina dobila dodatne škarje za rezanje do 30 mm, ker je sedanje rezanje s sektorji ozko grlo, fina pločevina bo dobila specialne stroje za ravnanje nerjaveče pločevine, katero bomo tudi lahko brusili in polirali.

Jeklovlek dobi novo moderno vlečno linijo, ki bo sestavljena iz naprav za peskanje, naprave za poapnenje, nove visoko produktivne vlečne klopi 25 ton, škarij za rezanje na odgovarjajoče dolžine in ravnalnega stroja za okroglo paličasto železo. Ves transport med vsemi posameznimi stroji bo popolnoma mehaniziran in deloma avtomatiziran tako, da bodo vsi linijo lahko posluževali 4 ljudje. Za termično obdelavo konstrukcijskega jekla, valjanega in vlečenega, je predvidena nabava kontinuirne peči firme Surface Combustion, ki bo kurjena preko radiator-skih cevi (prva z nafto, pozneje pa z velenjskim plinom). Ta peč ima odgovarjajoče generatore za zaščitno atmosfero, ki je lahko na osnovi dušika ali ogljika. Peč je avtomatizirana in so v njej lahko vsi procesi normalizacije, žarenja, sferodiziranja in površinskega odogljčenja ali pa naogljčenja.

(Dalje prihodnjič)

Na Belškem polju so pričeli z izkopom temeljev za prvo objekt

Naš cilj - moderna kvalitetna železarna

V sredo, 25. aprila, so se v veliki dvorani Delavskega doma pri Jeleni zbrali h konstituantnemu zasedanju člani novoizvoljenega CDS. Zasedanja so se udeležili tudi člani dosedanjega CDS, glavni direktor ing. Matevž Hafner ter zastopniki družbenih in političnih organizacij ter drugi člani kolektiva.

Do izvolitve novega predsednika CDS je konstituantno zasedanje vodil član CDS, tov. Berti Brun. Po izvolitvi verifikacijske in volilne komisije so člani obeh delavskih svetov poslušali poročilo predsednika UO o delu med zadnjim zasedanjem CDS* in konstituantnim zasedanjem, kakor tudi obširno poročilo dosedanjega predsednika, tov. Zdravka Črva.

Poročilo, ki ga je prebral tov. Zdravko Črv, zelo obširno obravnava problematiko naše železarne v zadnjih 2 letih in ga bomo zaradi pomembnosti objavili v nadaljevanjih v prihodnjih številkah časopisa. V današnji številki objavljamo le nekaj

misli tov. Črva, s katerimi je v svojem poročilu opisal delo najvišjega organa samoupravljanja v železarni v svoji mandatni dobi.

"Delo CDS lahko opredelimo na tri osnovne probleme:

1. Prilagoditev železarne gospodarskemu sistemu.

2. Razprava in odločanje o rekonstrukciji železarne in jo tudi izvajati v praksi.

3. Poglobljanje delavskega samoupravljanja z decentralizacijo in prenosom določenih pristojnosti na nižje organe upravljanja.

To so v glavnem naloge, katerim je CDS posvetil največ pozornosti in jih izpolnil tudi več ali manj uspešno.

Pri izvrševanju programa je imel CDS precej težav, ki so bile pogosto tudi zaradi vzrokov izven podjetja. V tem primeru gre za naše gospodarjenje, saj je znano, da se nepravilne obveznosti naših kupcev niso zmanjšale, ampak so bile oelo večje od 6 milijard dinarjev. OitoMli smo se za številne ukrepe, ki pa so imeli posledico, da

smo tudi mi imeli nepravilne "zneske pri naših dobaviteljih. Zato je bilo naše podjetje večkrat postavljeno pred vprašanje, kje in kako nabaviti potrebne surovine.

Na področju utrjevanja delavskega upravljanja so bili doseženi rezultati večji, kot" pa so bili predvideni v programu. Lani smo napravili temeljito decentralizacijo s tem, da smo število ekonomskih enot povečali od prejšnjih 4 na 31. V vseh teh enotah so bili izvoljeni organi delavskega samoupravljanja, njihove pristojnosti pa temsljijo na ekonomski podlagi in imajo tudi odločilno besedo pri formiranju in delitvi osebnih dohodkov.

Od vsega začetka smo se zavedali velike in odgovorne naloge, ki je hkrati tudi naš veliki cilj. Našo železarno moramo spremeniti v moderno in kvalitetno, ker bo le v tem primeru podjetje kos zahtevam, ki je postavljena pred nss, zato smo tudi na tem področju napravili več, kot je bilo v načrtu. O predvidenem programu naše r^nstrukcije so člani k?ektivna razpravljali na sestankih, končno pa ga je potrdil tudi CDS. Pripravljalna dela na novem gradbišču na Bel-

škem polju, kakor tudi pri nasipu, ki bo povezoval obrate na Jesenicah z novimi obrati na Belškem polju, dobro napredujejo. — Letoi imamo nekaj težav glede finan-ciranja^ ker še niso določene transe, za leto 1962 in bomo verjetno morali podaljšati termine za rekonstrukcijo visokih peči in aglomeracije. Kljub težavam pa bodo morali pohiteti 2 deli pri rekonstrukcijah valjam, ker so roki za dostavljanje opreme iz Amerike zelo kratki. Morali se bomo potruditi, ker bomo le tako dokazali, da je naša rekonstrukcija ekonomsko upravičena tako glede višine stroškov, kakor tudi glede kratkih rokov, ko bo naše gospodarstvo dobilo kvaliteten valjani material, ki ga nujno potrebuje.

Poleg teh najvažnejših vprašanj pa so na 28 rednih zasedanjih obravnavali tudi mnoge druge probleme. — Sprejeli so celo vrsto pravilnikov in 821 sklepov. O celotnem gradivu so predhodno razpravljali tudi na sejah UO in stalnih komisij. — Clami ^DS so se pomembnosti zasedanj dobro zavedal, saj je bila prisotnost v prvem letu mandatne dobe 78 odstotkov, v drugem letu pa 85 odstotkov.**

Tov. Ivo Ščavničar, novi predsednik CDS

Na predlog Izvršnega odH bora islnidita&ae organizacija je bil sai novega po^edsednitea' CDS izvoljen tov. Iv& Ščavv ničar, šef IBM oddelka, za podpredsednika pa Tone Piffitar, delovodja iz elektro delavnice. Tov. Tomaž Ertl je v imenu sindikalne organizacije predlagal tudi dese^ članov novega upravnega odbora, ki so jih novoizvoljeni člani CDS izvori! s tajnim glasovanjem. Ob zaključku konstituantnega zasedanja so bili Izvoljeni tudi pre^siinUd jn člani stalnih komisij pri CDS, nato pa so še zelo živahno razpravljali o problematiki nagrajevanja vzdrževalcev v našem podcelin.

Novi člani UO

Na konstituantni seji, ki je bila v sredo 25. aprila v Delavskem domu pri Jeleni, so bili na predlog sindikalne organizacije izvoljeni naslednji člani upravnega

1. Franc Pogačnik, Javornik IV
2. Berti Brun, jeklovlek
3. Rade Simikič, martinarna
4. Stanko Potočnik, livarna
5. Cvetko Praprotnik, Javornik I
6. Ferdo Lukek, Javornik II
7. ing. Franc Babšek, hladna valjarna-žičarna
8. Angel. Žnidaršič, visoke peči
9. Ivan Bizjak, energijski oddelek
10. Anton Pintar, elektro delavnica

Tov. Pavel Lotrič, predsednik dosedanjega UO, je na konstituantni seji CDS sporočil, da bo primopredajna seja UO v ponedeljek 7. maja. Takrat bodo izvolili tudi novega predsednika UO,

Razprava o nagrajevanju vzdrževalcev na konstituantnem zasedanju

Kljub temu, da program konstituarutnega I zasedanja CDS, ki je balo dne 25. aprila 1962, ni predvideval obravnavanja določenih problemov, nas je dinamika dogajanja prisilila, da smo se že na tem zasedanju srečali s

problemom formiranja osebnega dohodka za vzdrževalne ekonomske enote.

Kje je pravzaprav problem? Po sedanjem sistemu formirajo vzdrževalne ekonomske enote svoje osebne dohodke, na osnovi izdelavnih ur, množenih s cenikom osebnega dohodka. Cena ure je sestavljena tako, da tvori povprečje osebnega dohodka za redno in nadurno odrišno nedeljsko delo. Razumljivo je, da je tako formirana cena stimulativna samo ob pogojih, ob katerih je bila postavljena, to je v sebi nosi toliko osebnega dohodka, kolikor ga je bilo v ceno ob startu zajeto, če se tudi razmerje rednih ur nasproti naduram ne spreminja. Ob zmanjsevanju nadur vrednost normalne ure celo poraste, ob povečanju pa pada. Prav to spreminjanje razmerja rednega dela nasproti nadurnemu iz razlogov, na katere vzdrževalci Se morejo vplivati, pa je odprlo problem, ki ga ni možno odlašati.

Tako je CDS po daljši in precej burni diskusiji sprejel sklep, da začasno reši situa^ cijo tako, da potrdi predlog Komisije za spremljanje nagrajevanja po enoti izdelka, t. j. da se od 1. marca do vključno 30. junija 1962 formira osebni dohodek vzdrževalnih ekonomskih enot po ceni. Id je ločena za ure, izvršene v rednem času in ločeno za nadure. Namen tega ukrepa je edino v \em. da dobi vsaka vzdrževaln- ekonomska enota takrat, ko je prisiljena povečati iievilo nadur preko planirane količine, ustrezno večji del osebnega dohodka, ne da bi mow rala posegati v variabilni del\$ tistih, ki pri nadurnem delu niso udeleženi.

S tem pa še vedno ni rešena želja vzdrževalcev, da formirajo variabilni del svojega osebnega dohodka v enaki višini, kot znaša povprečje proizvodnih ob-atov. Za tako formiranje pa je nujno predhodno urediti več drugih vprašanj, predvsem

Dalje na 16. strani

Člani dosedanjega upravnega odbora na zadnji seji pred zaključkom mandatne dobe

Rekonstrukcija SM peči uspešno zaključena

Pri rekonstruirani peči bo rmartinarna lahko povečala Vložek od dosedanjih 55 na 65 ton. Za železarno predstavlja to letno okoli 6.000 t Več SM jekla.

-Pri rekonstrukciji so sodelovale vse domače vzdrževalne delavnice: mehanična delavnica, konstrukcijska delavnica, elektro delavnica in gradbeni oddelek. Od zunanjih podjetij pa je svojo nalogo uspešno opravilo SGP »Sava« Jesenice. Remont je predstavljal poseben problem tudi za promet in transport. Baj je bilo treba odpeljati blifisu 1400 ton gradiva na odval

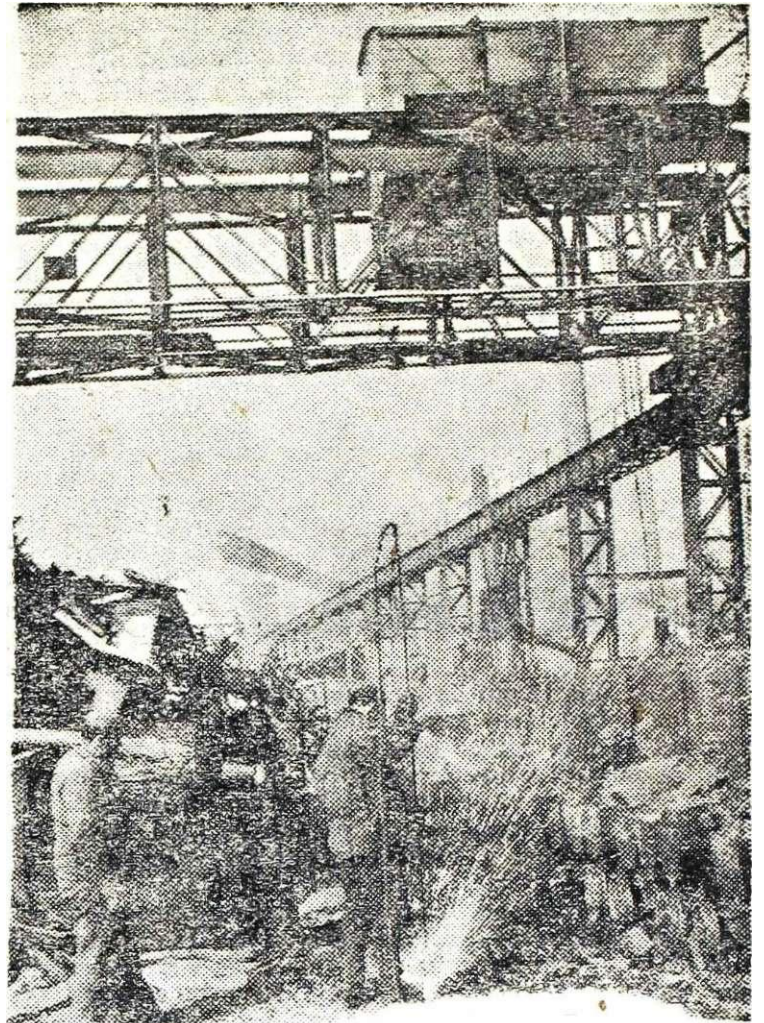
obenem pa pripeljati s prostora pred žično valjamo na priročno skladišče okrog 1270 ton nove opeke. Pri remontu je bil tudi prvič uporabljen transport p viličarji in to v celoti, direktno iz priročnega skladišča na delovno mesto.

Industrijski zidarji so skupno s pomožnimi delavci SGP »Sava« porabili za remont 25.418 ur, kar je sorazmerno malo, če pomislimo, da je bilo potrebno peč najprej porušiti in na istem mestu začeti z zidanjem rekonstruirane peči. Glavna razlika v izdelavi je v sledečem: povr-

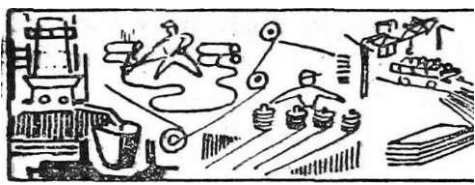
šina kopeli je povečana r.a 32 «v. metrov, iz prejšnjih štirih žlindrinkov (2 plinska, 2 zračna) smo sedaj napravili dva velika žundrnika, ki ju bo lahko očistiti. Enaka je predelava tudi v komorah, tako da obratuje peč sedaj z dvema povečanima zračnima komorama. Istočasno s predelavo komor in jaškov pa je bil predelan tudi obok nad komorama, ki je sedaj raven in obešen na posebnih kljukah na nosilno konstrukcijo; Izdelava oboka in jaškov je predstavljala za vse, ki so sodelovali na remontu, poseben problem, ker je to prva izvedba v železarni in še to na rekonstruirani peči. **Cdlotno** Železno in opečno konstrukcijo je bilo treba v mnogih primerih prilagoditi obstoječi peči.

SGP »Sava« Jesenice je prevzelo predelavo dimnih kanalov in tira za prevažanje ponovce do livnega žerjava. Oba objekta je podjetje uspešno izvedlo v najkrajšem roku.

Te

Naši sodelavci pripravljajo staro železo, ki ga v velikih količinah potrebujejo v martinarni

iz naših
"EE"

f 2ICNA VALJARNA

• V soboto, 21. aprila, je vdrila v strojnico turbine voda. Le prisebnosti delavcev Antona Križniana, ki je to opasal in Cirila Bratuža, ki je skočil v vodo in izklopil glavno stikalo ter pri tem tvegal življenje, gre zahvala, da je škoda minimalna in da žična valjama ni obratovala le 36 ur. Voda je tako naglo vdirala, da bi bil poseg tov. Bratuža, le nekaj sekund pozneje zamen. Obratovodstvo je oba delavca predlagalo za nagraditev. Kljub temu pa verjetno zaradi tega žična valjarna ne bo izpolnila proizvodnega načrta za april, lker so zaradi 36-urnega zastoja izgubili 334 ton proizvodnje.

JEKLOVLEK

Po dolgem času v aprilu jjeklovlek ne bo izpolnil proizvodnega načrta, zaradi pomanjkanja vložka. Najslabše je pri proizvodnji luščenega jekla. Delavci morajo zaradi tega predčasno izkoristiti čvoj redim letni dopust, ves obrat pa ne more delati po predvidenem " proizvodnem .Oatrtu-.

JAVORNIK? II

ŽIC — oddelek za izobraževanje odraslih je v tesnem sodelovanju z obratovod-Btvom pripravil program za tečaj za lužilce v pocinkovalnici tanke pločevine Javornika II.

VALJARNA 2400

V valjarni 2400 bodo začeli 6 tečajem za zarisovalce in jprebiralce. Tako so pripravili za sedanji kader dopolnilni program, izobrazili pa bodo tudi iz nižjega kadra nove zarisovalce in prebiralce. Skrbno izdelan program ob-Bega 60 ur in so ga izdelali Bfrokovnjaki valjarne 2400 s sodelovanjem oddelka za izobraževanje odraslih pri ŽIC Pri praktični izvedbi bodo sodelovali vsi strokovnjaki valjarne 2400 pod vodstvom

obratovodje, mg. Cirila Urbarja. Tečaj bo obiskovalo približno dvajset kandidatov.

HLADNA VALJARNA - ŽICARNA

V aprilu bodo v oddelku bele pločevine dosegli rekordno proizvodnjo. V žičarni in hladni valjarni pa je pred kratkim primanjkovalo kisline in travkov za Siemag ogrodje ter zaradi tega ne bodo dosegli aprilskega proizvodnega načrta.

*" ELEKTRO PEC

Tudi na elektro peči je prišlo v zadnjem Času do občutnega pomanjkanja surovin in niso prepričani, da bodo uspeli izpolniti proizvodni načrt. Se težja pa bo situacija v maju, kolikor zadeva s surovinami ne bo urejena.

KOMUNALNI ODDELEK

Ves kolektiv komunalnega oddelka urejuje vse potrebno za praznovanje 1. maja. — Poleg tega pa so v teku tudi zadnje priprave za čim lepše letovanje naših sodelavcev v počitniških domovih. Z ozirom na toplejši letni čas pripravljajo tudi spremenjen jedilnik toplega obroka, s 1. majem pa bo začela obratovati tudi nova aparatura za izdelovanje gazirane vode z vitaminsko primesjo. Novo napravo bodo dobili iz Italije in bodo z njo lahko izdelali 12.000 litrov gazirane vode na uro. Kot smo že poročali, se je status komunalnega oddelka spremenil in v četrtek . so imeli konstituantno seŠo v smislu nove registracije.

KADROVSKI SEKTOR

2e nekaj časa je «eminar za personalne uslužbenke v obratih, ki ga je organiziral kadrovski sektor. Ta krajši seminar ima namen posredovati tem uslužbenkam nekaj informacij, koristnih za njihovo vsakodnevno delo. Seminar sta lepo pripravila tovariš .Stana in tov. Kovač.

Kakšne so cene?

Poročali srno že, da bodo letos lahko člani našega kolektiva preživeli dopust enako kot lansko leto, le da je letos v glavni sezoni skrajšana izmena z dvanajst na deset dni. navedli smo tudi cene penziona brez regresa. Pri tem- pa moramo popraviti, da je cena polnega penziona v Crikvenici 1.150 dinarjev in ne 1.500, kot je bilo objavljeno.

Regresirane cene pa so naslednje:

»OTOKAB KERŠOVANI« OPATIJA

— v aprilu in oktobru 300 dinarjev,

— od 1. maja do 14. junija in od 16. do 30. septembra 350 din,

— od 15. junija do 15. septembra 500 din dnevno.

V tej ceni pa ni vračunana kopališka taksa, ki znaša za april, maj in oktober 20 dinarjev na dan, junij in september 25 dinarjev in julij ter avgust 35 dinarjev na dan.

Vsak koristnik plača Še 3 dinarje dnevno za nezgodno zavarovanje.

POČITNIŠKI DOM CZSIKVENICA

— od 1. junija do 6. julija in od 5. septembra do 23. septembra 450 din dnevno,

— od 7. julija do 4. septembra 650 dinarjev dnevno.

Kopališka taksa znaša v pred in posezoni 25 dinarjev dnevno, v glavni sezoni pa 35 dinarjev.

TABOR KASTEL LVKŠIC

— od 26. maja do 30. junija in od 30. avgusta do 22. septembra 350 din dnevno in 20 din kopališke takse,

— od 1. julija do 29. avgusta 500 din- dnevno in 30 din kopališke takse.

POČITNIŠKI ^{nom} NA MEŽAKLI

Regresirana cena je vseskozi enaka in sicer 350 dinarjev na osebo.

ODDIH PO ŽELJI

Člani kolektiva, ki bodo dobili pri smdilkalniJa odborih oddih po želji in bodo le-tep.izkoristili, dobijo na podlagi predloženih potrdil za

vsak dan izkoriščensga odV diha 450 din na osebo n^ved; za deset dni. Dvigniti pa morajo ta denar najkasneje v desetih dneh po vrnitvi z dopusta.

Polna cena za otroke v domovih in taboru znaša 50 odst. polne cene za odrasla* Cena **M** regresom za otroke pa je sledeča:

OPATIJA

— maj, junij in september 250 dinarjev; julij in avgust 300 dinarjev dnevno.

CRIKVENICA

— v pred in poseženi 250 dinarjev; v glavni sezoni 300 dinarjev. dnevno.

Dalje na 6. strani j

OB PRVOMAJSKIH PRAZNIKI

Zadnji delovni dan pred 1. majem -naj delovni kolektivi, zavodi in ustanove priredijo svečana zborovanja za Člane kolektivov, na katerih naj govorijo predstavniki gospodarskih in družbeno političnih organizacij. Prav tako naj v Šolah in na krajevnih področjih priredijo ob 1. maju slavnostne prireditve.

Na predvečer 1. maja bo pred gledališčem »Tone Cufar-K ob 19.30 ari prvemajsko zborovanje, na katerem bo govoril poslanec Ljudske skupščine Slovenije, tovariš Jože Berg&nt. Ob 19. ari pa bo na istem mesto promenadni koncert in nastop pevcev. -Podrobna zborovanja naj

organizirajo tudi na Jarornf* fea in v Žirovnici.

1. maja zjutraj bodo budniče v vseh krajih naše ob* čine, izvajale pa jih bodo godbe na pihala »Zone **CIH** far«, Javornik, Hrušica in Žirovnica. Dopoldne ob 9. url pa bo godba na pihala J-vor* nik odšla na Poljane, kjer bo prvomajsko veselje.

Za razvedrilo in preskrbi* **bodo** skrbela gostinska pod* jetja.

V okviru prvomajskih pro* slav bo uprizorjena tudi Gobčeva opera »TremersU dukat«, in sicer 38.. 29. apr ob 19.30 uri, 30. aprila ob 20 uri in 2. maja ob 19.30 ari. .

V torek, dne 17. aprila smo se poslovili od desetih članov iz strojno-energetskih obratov, ki po dolgoletnem delu odhajajo v zasluženi pokoj. Ta sicer skromna, toda pristrčna slovesnost je bila v lepo okrašenih prostorih Kazine. Za požrtvovalno in nesebično delo se jim je zahvalil v imenu kolektiva in v imenu kadrovske službe kadrovik strojno-energetskih obratov, denarne nagrade, ki v smislu internih pravil pripadajo članom kolektiva, ko odhajajo v zasluženi pokoj, pa jim je razdelil tov. ing. Dušan Sikošek, šef strojno-energetskih obratov. V svojem imenu ter v imenu uprave podjetja jim je zaželel čim daljšo in čim lepšo jesen njihovega življenja.

V imenu upokojenih tovarišev se je za pozornost, ki jo upokojencem posvečata uprava podjetja in samoupravni organi, zahvalil tov. Ivan Česnik z željo, da bi se še večkrat sestali.

Ob prigrizku in dobri kapljici vina se je v navzočnosti obratovodij posameznih obratov razvil pogovor. Upokojeni sodelavci so pripovedovali svoje spomine na delo v našem podjetju.

Te slovesnosti se bomo vsi še dolgo prijetno spominjali.

O vzrokih odsotnosti zaradi bolovanja?

Skoraj na vseh proizvodnih konferencah in političnih aktivih so v zadnjem času mnogo razpravljali o visoki odsotnosti zaradi bolezni, ki je v februarju dosegla 8 odstotkov, v marcu pa celo 9,1 odst., kar je za 0,65 odst. več kot v letu 1960.

Res je tudi, kakor je naglasil na skupščini sindikalne organizacije tov. Pogačnik, da se za ta problem premalo menimo. Poleg kontrole, (koliko je pri tem resničnih bolnikov, koliko pa takšnih, ki jim je enostavno prijetneje biti doma, bi bili potrebni še drugačni ukrepi. Na splošno trditi, da ljudje raje ostanejo doma in izkoristijo bolovanje za razne opravke, bi bilo napačno. Kdor je to poizkušal, se je lahko prepričal, da se mu je to pri izplačilu zelo maščevalo. Verjetno pa je, da se to zgodi tistim članom kolektiva, ki imajo zemljo in jim je zaposlitev v železarni le postranski del zaslužita. — Tem je lahko vseeno, ali dobijo pri izplačilu nekaj tisočakov več ali manj. Za članke kolektiva, ki jim je delo v železarni edini vir dohodkov, pa tega ne bi mogli trditi, še celo ne, če imajo družino.

Dobro pa bi bilo, da se pri tem ozremo še na nekaj, kar je brez dvoma zelo povezano z visoko bolezensko odsotnostjo. Republiški Zavod za zdravje in varnost v Ljubljani ima podatke, ki niso prav nič razveseljivi: ^

Nad našim mestom je dnevno oblak prahu, ki vsebuje mikroskopsko drobne delce rude in veliko količino žveplovega dioksida, mnogo

več, kakor pa ga zdrav organizem lahko prenaša. Ugotovljeno je, da vsebuje zrak nad Jesenicami celo do 6 miligramov žveplovega dioksida na kubični meter. Po znanstvenih ugotovitvah pa je že koncentracija 0,1 miligrama tega plina zdravju škodljiva. Ker je ta plin dvakrat težji od zraka, se vlega v glavnem na nižje plasti zraka. Poleg omenjenega plina so namerili do 11.000 delcev prahu na kubični centimeter, smelo pa bi ga biti največ 300. Koncentracija tega plina in prahu je seveda največja v neposredni okolici podjetja, veter pa ga zanese v okolico in v oddaljenosti 6 km so še vedno našli do 700 delcev prahu na kubični centimeter.,

Zato ni slučajno, da so na Jesenicah razne bolezni desetkrat pogostejše, kot v drugih krajih Slovenije, da so vse bolj pogosti pojavi obolenja oči in kože, obolenja dihalnih organov, pojavila pa se je tudi malokrvnost, kar je pogost pojav predvsem pri otrocih in je posledica omenjenega plina. Poleg vseh teh obolenj je tudi ugotovljeno, da vplivata omenjeni plin in prah na celoten organizem in posledica je občutno zmanjšanje odpornosti proti ostalim boleznim.

Ne moremo več zaprtih oči preko teh dejstev. Ne samo, da vse to občutno zmanjšuje delovno sposobnost članov kolektiva, pomislimo tudi na to, da vse to porazno vpliva na našo mladino, ki se razvija v vse prej kot ugodnih pogojih.

Bral sem, da je termoelek-

trarna v Šoštanju nabavila elektrofiltre, ki se odieno obnesejo in do 90 odst. prečistijo zrak.

Pri nas pa že nekaj let govorimo o napravah za prečiščevanje zraka, toda doslej je ostalo le pri obljubi!

Celjska Cinkarna na primer pretvarja s posebnimi napravami žveplov dioksid v

žvepleno kislino, ki je iskan kemijski proizvod in katerega uporablja tudi naša železarna za potrebe predelovalnih obratov.

Zeleti bi, da nekdo od naših strokovnjakov spregovori javno tudi o tem problemu, ki postaja ne samo naš, ampak problem cele naše komunice.

Kakšne so cene?

Nadaljevanje s 5. strani

KASTEL LUKSIC

— v pr#f in posezoni 200 dinarjev; v glavni sezoni 250 dinarjev dnevno.

MEŽAKLA/

— v vsej sezoni 220 dinarjev dnevno.

Kopališke takse ne plačajo otroci do 15. leta starosti.

Napotnice za počitniške domove izdaja Izvršni odbor sindikalne organizacije na osnovi potrdila sindikalnega odbora EE, toda le skupno za vse kandidate referentov za oddihe posamezne EE. Napotnice za otroke bodo izdajali le na osnovi predložene zdravstvene knjižice. Ta ukrep je nujen zato, ker so bile vsako leto pritožbe, da so v domovih mlajši otroci, kot je dovoljeno.

Vsak prijavljensc plača kavicijo, in sicer od 1—2 člana 2000 din, za tri ali več članov 4000 din, ki jo dobi povrnjeno, če odpove 20 dni pred rokom, ali pa v prime-

PRIHODNJA
19. ŠTEVILKA
ZELEZARJA BO IZŠLA
12. MAJA 1962

Bolovanj je vedno več!

Posvet z zdravniki Jesenice in radovljiske komune je bil koristen. Takega mnenja o tako organizatorji z Obinskega sindikalnega sveta, ot zdravniki ter gospodarstveniki, ki so se posveta delčili, saj so se odkrito omenili o perečih problemih področja skrbi za zdravje naših delavcev. Ugotovili so, la je še vedno premalo povezave med zdravniki s podjetji, kjer njihovi pacienti de- jo ter da moramo v tem »katd tudi vzrok za občasne nevšečnosti, ki jih imajo tako podjetja kot ambulate. Lepo sliko tega posveta lahko dobimo iz izjav nekaterih zdravnikov:

Dr JENKO:

^Nekvalificirani delavci in delavci gradbenih podjetij živijo v najslabših življenjskih pogojih. Podjetja premalo skrbijo za zdravo in spodobno nastanitev in prehrano svojih delavcev.-«

Dr. TURK:

»Veliko je nepotrebnih bolovanj. Večina ljudi ima lažje, manjše težave, ki ne zahtevajo bolovanja, vendar s čakanjem zamudijo veliko

časa, da jim zdravnik zaradi čakanja prizna en dan belovanja. Predlagam, da bi zdravniki delali nekaj dni v tednu tudi popoldne.«

Dr. BENEDIK:

»Približno polovico pacientov je res bolnih, drugo polovico pa tvorijo ljudje, ki ne kažejo znakov bolezni« ampak se zatekajo k zdravniku po pomoč za vse mogoče duševne in telesne težave. Teh je na žalost vedno več.«

Dr. VIDAH:

»Imamo precej ljudi z žedčnimi obolenji. Za te bi morali na Jesenicah dobiti dietično restavracijo.«

Dr. CEH:

»Ljudje največ bolujejo zaradi bolezni dihalnih organov in zaradi bolezni črevesja ter prebavil. Največ bolniki na dihalih opazimo pri kadilcih.« Id svoje težave še bolj občutijo ob spremembi vreme-« na.«

Dr. ŠULIČ:

»Zdravnikova avtoriteta je ogrožena. Veliko je grobih izpadov in zmerjanja s sirarni pacientov.«

Dr. MUŠIČ:

»Bolovanj pri ženskah je vedno več. Letno pregledamo do 6.000 žensk. Običajno čakka na pregled do 60 žensk; po večini mladih. Potrebno bi bilo še več sistematskih pregledov in urediti sitvari tako, da ženskam ne bi bilo treba toliko čakati. Veliko, veliko težav bi odpadlo, če bi imeli ljudje — posebno možje, pravilno gledanje na kontracepcijska sredstva.«

SE POČUTITE ZDRAVO?
DA, NE!

Kadrovski sektor se je flogfil na loge, raziskati vzroke številnim obolenjem v železarni. En del te raziskave predstavlja tudi anketa* ki jo bodo razdelili vsem delavcem, ki so g bolovali v mesecu marcu, poleg tega pa še 300 delavcem, ki v podjetju veljajo kot zdravi. Tako bomo dobili številne podatke na osnovi katerih bomo lahko ugotovili, katere skupine naših delavcev največ bolujejo in katerim skupinam bomo moral kadrovski sektor posvetiti več skrbi za znižanje obolenj. Ker mora anketa dati odgovor na mnoga vprašanja, ki zanimajo kadrovske službe, upamo, da bo vsak anketiranec skrbno in vestno odgovoril na vsa vprašanja.

JUBILANTI 50-LETNIKI

V mesecu maju bodo praznovali svoj 50. rojstni dan naslednji naši sodelavci: Janez Košnik, operativna novogradnja, 4. maja; Jože Zalokar, mehanična delavnica, 4. maja; Slavko Prah, samotama, 4. maja; Ivanka Cetina, komunalni oddelek, 6. maja; Anton Kovač, plavž, 9. maja; Alojz Perjevič, mehanična delavnica, 12. maja; Mira Bizjak, elektroodni oddelek, 13. maja; Katica Malletič, Javornik I, 15. maja; Ivan Piriš, Javornik II, 15. maja; Marija Tresoglavj elektroodni oddelek, 24. maja; Jožef Rupar, martinarna, 29. maja; Franc Rabič, žična valjarna 31. maja.

Ob tem življenjskem jubileju jim v imenu celotnega kolektiva iskreno čestitamo in želimo na njihovi življenjski poti še veliko uspehov in zadovoljstva!

Šoferjem Avtoservisa - srečno pot!

RACIONALIZATORSKA IN
NOVATORSKA DEJAVNOST

- S 1. majem bo prevoz, naših delavcev v in iz službe prevzelo podjetje *Avtoservis Jesenice. Direktorja omenjenega podjetja, tov. Vita Ravhekarja, smo naprosili, da nam je povedal nekaj o zgodovini in problemih podjetja.

Polletje Avtoservis praznuje prav v letošnjem letu petnajstletnico svojega obstoja. Ustanovljeno je bilo V letu 1947 z namenom, da opravlja usluge v tovornem prometu za potrebe našega mesta. Razmere so se spremenile leta 1959, ko je podjetje od Železarn Jesenice prevzelo 6 avtobusov, tri tovornjake in en osebni avtomobil. Zdaj se začne hiter vzpon navzgor, kajti podjetje vsojo dejavnost razširilo in prevzelo skrb nad lokalnim prometom na Jesenicah.

V zadnjem času je podjetje nabavilo več modernih avtobusov in uvedlo nove avtobusne proge v smeri proti Planini, Kranjski gori in Ljubljani. Podjetje je že cicclej uvedlo nekaj novih prog za prevoz delavcev železarn na delo in z dela. Seveda so že od vsega začetka mislili na to, da bi prevzeli prevoz delavcev tudi na ostalih progah, ki jih je doslej opravljalo podjetje Traraturist iz Škofje Loke. Ta želja se je končno izpolnila, predvsem zato, ker je podjetje z izpopolnjenim in ekoraj novim voznim parkom toliko usposobljeno, da lahko prevzame tako odgovorno nalogo.

Razumljivo je, da bo moralo podjetje svoje avtobuse odrediti na posamezne proge, na katerih so vozili avtobusi Transturista, vendar zaradi tega mestni avtobusni promet ne bo otežkočen, ker bodo v bližnji prihodnosti dobili še en avtobus, predvsem za potrebe lokalnih prevozov v mestu.

Kakor smo že omenili, je podjetje uvedlo avtobusno progo Jesenice—Planina, s 15. junijem pa se bomo z avtobusom lahko peljali z Jesenic v Vrata. S tem se bo pogočno spremenila tudi vloga

sprevodnikov in šoferjev, ki so zaposleni pri podjetju. Potnikom, ki se bodo vozili na že omenjenih progah, bodo morali marsikaj povedati in jih seznanjati z lepotami naših krajev.

Da je podjetje tako hitro napredovalo, ima zaslugo ves kolektiv, ki je dokazal, da je politično zrel in da se zave da nalog, ki so postavljene za izvršitev. Vzporedno z nabavljanjem novih vozil se je povečalo tudi število zaposlenih, v letu 1960 pa so izvolili prvič v zgodovini podjetja tudi petindvajsetčlan-ki delavski svet in petčlan- slu upravni odbor. Naloge upravljanja v podjetju niso lahke, saj morajo imeti pred seboj vedno najvažnejšo nalogo, to je dobro in racionalno gospodarjenje. Za podjetje Avtoservis lahko trdimo, da je doseglo tolikšen napredek predvsem zaradi kolektivnega reševanja nalog. Ne bo odveč, če v našem članku prikažemo nekaj podatkov o hitri rasti prometa.

Podjetje je v letu 1960 ustvarilo 118 milijonov dinarjev prometa oziroma realizacije, lani 173 milijonov, letos pa predvidevajo povečanje realizacije na 200 milijonov.

7. aprila so izvolili nove organe delavskega upravljanja. Naloga teh organov bo, da zagotovijo podjetju nadaljnjo, še hitrejšo rast in poskrbijo, da bo začeta izgradnja avtogaraž čimprej gotova, urediti pa nameravajo tudi avtomehanično delavnico v Kranjski gori, ki je nujno potrebna spričo razvoja turizma. Da je podjetje doseglo v tako kratkem času toliko lepih uspehov, imajo svoje zasluge tudi Ob-LO Jesenice, organi samoupravljanja v železarni ter ostale družbene organizacije, skratka vsi, ki so podjetju pomagali v najbolj kritičnem času, da je lahko premostilo finančne in druge težave.

Šoferjem, ki bodo vozili naše delavce v službo in iz službe, želimo na poti mnogo previdnosti in sreče. Voz-

njeni, v ilustracijo pa naj povemo samo to, da bodo naše delavce vozili naslednji avtobusi:

avtobus Mercedes na progi Begunje,
avtobus FAP na progi Gorje—Krnica,
avtobus TAM (25 sedežev) na progi Podnart,
avtobus TAM (A-3000) na progi Bled,
avtobus FAP na progi Bistrice,
avtobus TAM (A-3500) na progi Kranjska gora.

Motiv iz konstrukcijske delavnice

Mladina Železarne je tekmovala

Ker so bile volitve v nov centralni delavski svet in delavske svete ekonomskih enot za nas zelo velikega pomena, je pri tem slučala tudi mladinska organizacija kot ena-

kopravni činitelj naprednih sil v Železarni kar največ prispevati k čim boljši izvedbi volitev, ki so bile dne 13. aprila.

Da bi mladino še bolj zainteresirali za to, je Tovarniški komite LMS razpisal nagradno tekmovanje med osnovnimi organizacijami. Imenovana je bila tudi komisija z nalogo, da objektivno ocenjuje potek volitev in okrasitev volišč.

Delo komisije ni bilo lahko, kajti vsa volišča so bila vzorno okrašena* razen treh, ki pa sploh niso bila okrašena in smo se čudili vodstvom mladinskih organizacij, da so šla tako lagodno in nezainteresirano mimo te akcije. Iz tega lahko ugotovimo aktivnost članstva v določenih osnovnih organizacijah, še več, pokazalo se je tudi katerim osnovnim organizacijam bo moral Tovarniški komitej osvečati več pozornosti.

Komisija je obšla vsa voli-

Društvo izumiteljev poroča

Razpis nagrad za iznajdbe in dopolnitve iz sklada Borisa Kidriča

Upravni odbor Sklada Borisa Kidriča je 12. aprila 1962 razpisal na podlagi 2. člena Zakona o Skladu Borisa Kidriča štiri nagrade za iznajdbe in izpopolnitve, ki bodo podeljene v letu 1962, in sicer:

— eno prvo nagrado v znesku 400.000 din,

— tri druge nagrade v znesku po 300.000 din.

Nagrade bodo podeljene za iznajdbe in izpopolnitve (racionalizacije), ki imajo večji gospodarski pomen za naš gospodarski in družbeni razvoj, ter so bile ali bodo patentirane oziroma uveljavljene v letih 1961 ali 1962.

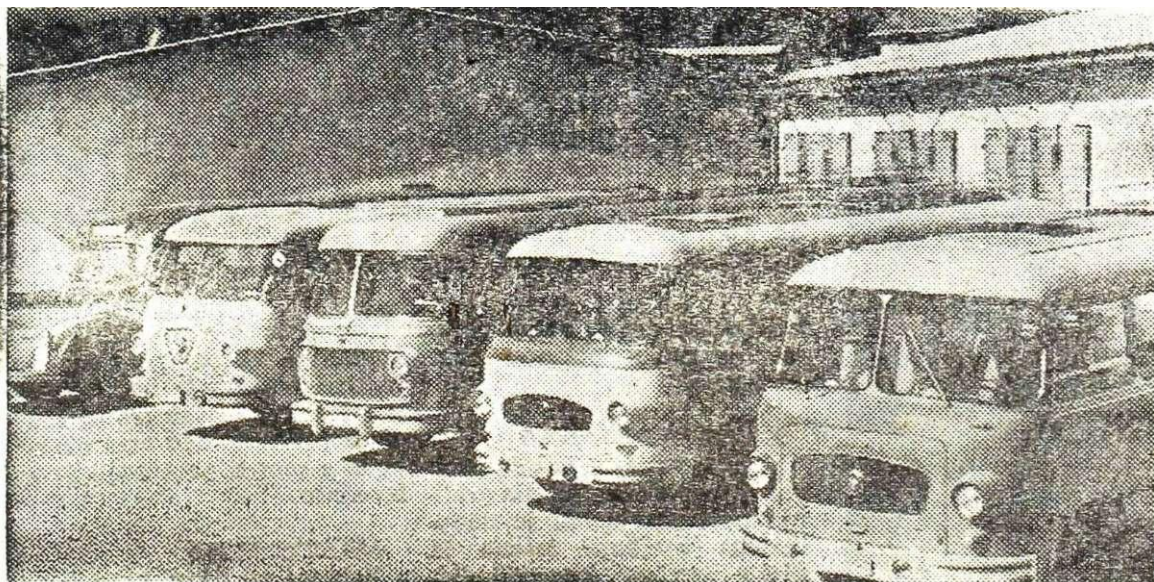
Prijave je treba vložiti do 1. januarja 1963.

Prijavi je treba naložiti podroben opis iznajdbe oziroma izpopolnitve s potrebno dokumentacijo (kje in s kakšnimi rezultati so v praksi uveljavljene za iznajdbe tudi potrdilo o prijavi patenta) in jih poslati na naslov: Upravni odbor Sklada Borisa Kidriča i** Izvršni svet Ljudske skupščine LR Slovenije — Ljubljana.

Omenjeni razpis je dan na pobudo Republiškega odbora Združenja DIATZ — Ljubljana. Pravico prijave Irca vsak avtor Izuma ali tehniške izboljšave, čigar prečtos ustvari* za danemu navodilu. -

Upravni odbor DIATZ Jesenice poziva člane Železarn Jesenice, da vložijo vse sile in se vključijo v splošno medobratno akcijo tekmovanja s konstruktivnimi predlogi. -» Istočasno svetujemo tudi posameznim obratovodstvom, da se poslužujejo notranjih in zunanjih razpisov.

Niko Bernard

Avtoservis razpolaga z novimi avtobusi, ki bodo odslej vozili tudi naše delavce na delo in z dela

šča in ocenila vsako volišče posebej. Objavljamo 10 najboljših volišč, od katerih so prva tri nagrajena:

1. Martinarna. 2. Transport. 3. Predelovalni obrati. 4. Javornik III. 5. Promet. 6. Javornik II. 7. Mehanična del. 8. Valjarna 2400. 9. Upravne službe. 10. Jeklovlek.

S tem, ko smo omenili samo 10 mest, pa ne smemo misliti, da šamotarna, cevna, komunalni oddelek itd., niso imeli volišča lepo okrašena, nasprotno, tudi ta in še več drugih volišč je bilo zelo vzorno okrašenih.

Omenim naj še to, da je komisija upoštevala pogoje in okoliščine, v katerih so bila volišča, kar se je močno razlikovalo. — V glavnem so so mladinci zavedali svojih nalog in dobro opravili akcijo.

Nagrajanim komite-00 LMS iskreno čestita. — Bo-So

Prvomajski sprehod

po tovarni...

BELA PLOČEVINA

Pri naporih naše železarne za premik v vedno kvalitetnejšo proizvodnjo predstavlja bela pločevina brez dvoma zelo važen izdelek. Z osvajanjem proizvodnje tega novega izdelka smo imeli v preteklem letu dovolj težav, tako pri valjanju trakov, kakor tudi pri pokositrenju.

Letos kaže, da so glavne težave odstranjene in da je proizvodnja bele pločevine osvojena. Poleg drugega je bilo rešeno tudi važno vprašanje razmaščanja, ki je dolgo časa predstavljalo enega izmed osnovnih problemov pri pokositrenju.

Do 31. marca letos je bilo proizvedeno 705 ton bele pločevine, medtem ko bo aprilska proizvodnja po vsej verjetnosti prekoračila 300 ton. Letni plan predvideva proizvodnjo 4000 ton, vendar bo treba predvsem zagotoviti potrebne količine osnovnega pdfabrikata, jeklenih trakov, ki jih zaenkrat primanjkuje, kar jim otežkoča izpolnjevanje planskih nalog, čeprav so ostale težave, s katerimi so se borili še pred nedavnim, v glavnem odstranjene.

VALJARNA 2400

V valjarni 2400 je bil v marcu in aprilu izveden velik remont, ki bo imel močan vpliv na bodoče obratovanje tega važnega valjarniškega

obrata. Rekonstruirana je bila potisna ogrevalna peč za breme, ki je predstavljala prej ozko grlo obrata z mi-

Pred odpremo je treba belo pločevino dobro pregledati in paketirati

rom na premajhno ogrevalno zmogljivost. Z modernizacijo sistema ogrevanja bo zvišana ogrevalna kapaciteta te peči od prejšnjih 9 ton na uro na 15 ton na uro in izboljšana možnost Čimbolj enakomernega ogrevanja bram.

Poleg rekonstrukcije peči so bili pri tem remontu nadomeščeni dosedanj neustrežni transportni trakovi z odgovarjajočimi transportnimi valjčnicami. S tem so izboljšali kvaliteto izvaljane pločevine, ker se je prej pogosto dogajalo, da so trakovi pu-

ščafi raze na pločevini. Poleg tega bo tudi vzdrževanje teh valjčnic znatno cenejše, Vsekakor je z rekonstruk-

cijo teh naprav valjarna 2400 veliko pridobila in lahko pričakujemo, da bo to vidno jutudi pri izpolnjevanju njenih planskih nalog.

HALDA

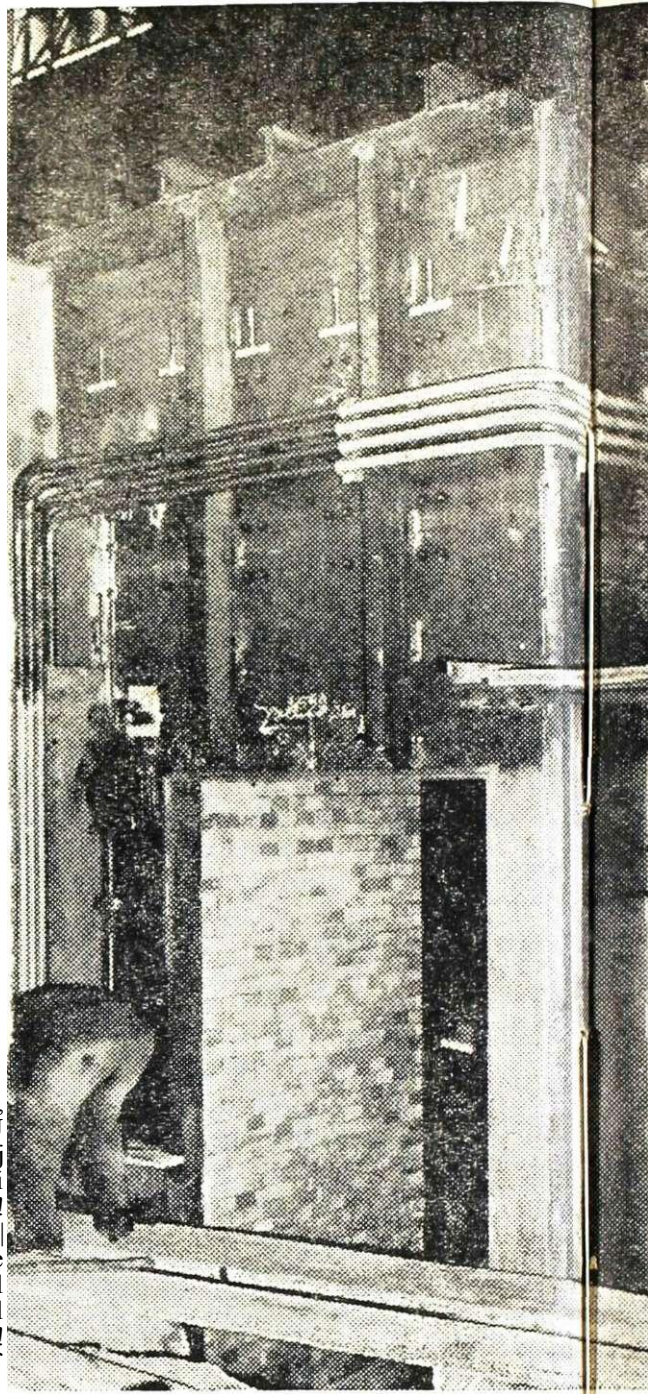
Brez dobrega delovanja prometnega in transportnega oddelka tudi celotna železarna ne more dobro obratovati. — Da bi izboljšali delo teh dveh obratov, je bilo v zadnjih mesecih precej napravljenega na naši haldi.

Zgradili go nov normalni tir, ki omogoča nemoten po-

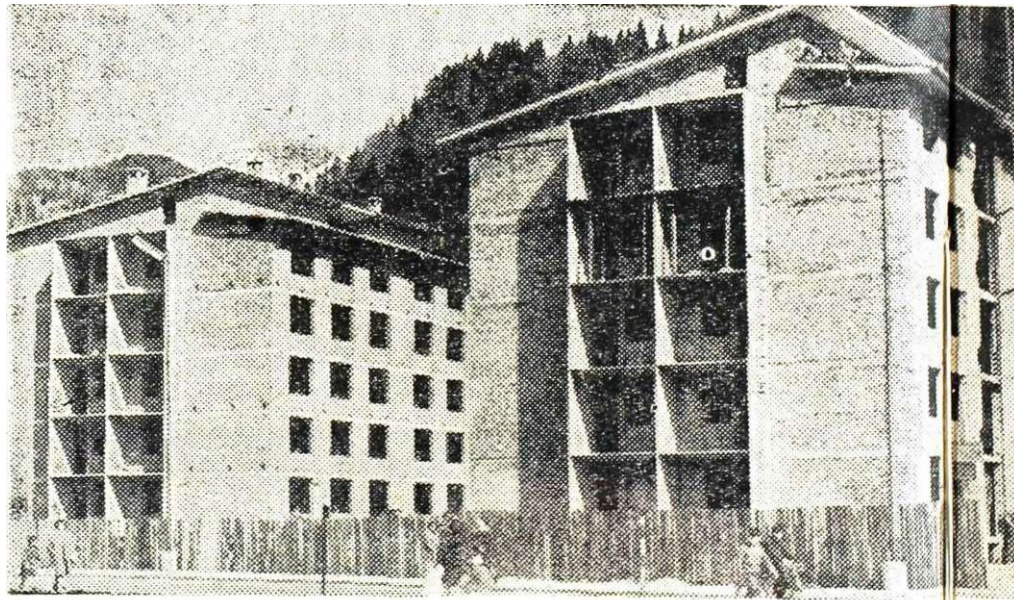
tek premikanja med žično valjarno in postajnim prostorom, posebno še takrat, kadar je velik dovoz vagonov s starim železom. Poleg tega so zgradili normalni tir skupaj z ozkim tirom, ki bo omogočal razkladanje in nakladanje železne rude za potrebe martinarne, apnenca in apna z vagonov na vozove ozkega tira. S tem bo lahko na mestu, kjer je bilo sedaj skladišče železne rude in apnenca, podaljšan normalni tir, ki bo omogočal boljši potek premikanja pri uvozu in izvozu.

Zgrajen je bil tudi nov, ozki tir, ki omogoča nakladanje starega železa z motornim dvigalom direktno v koritne vozove. Do prostora, kjer skladajo martinarski »svinje«, so speljali napeljave za aceten in kisik in takel lahko režejo »svinje« takoj po razkladanju ter ponovno nakladajo v koritne vozove, [f

Vse to je dokaz, da so v zadnjem času tudi na haldi naredili marsikaj koristnega.

Dela pri izgradnji nove potisne peči v valjarni h koncu. Na sliki del nove peči

Na nekdanjem Čufarjevem vrtu gradijo poleg zdravstvenega doma tudi od njih vidimo na sliki, tretjega pa bodo začeli graditi v prihodnjih dneh izgradnjo stolpičev so že zagotovljena

kar bo omogočilo boljše obratovanje večini obratov naše železarne.

ŽIČNA VALJARNA

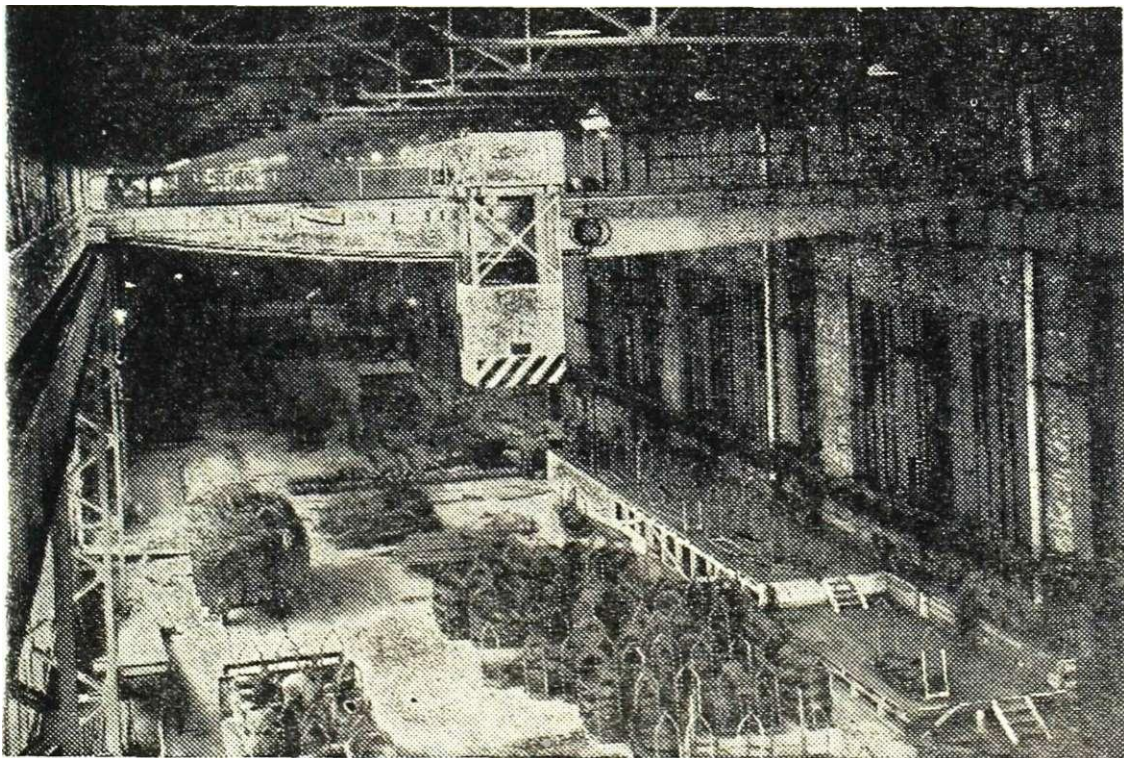
V žični valjarni je bila pred nekaj meseci zaključena gradnja nove strehe, ki je nadomestila prejšnjo leseno in nizko strešno konstrukcijo. Poleg tega je bil zgrajen tudi nov žerjav, s pomočjo katerega je zelo olajšano prej iz-

edno naporno delo pri nakladanju kolobarjev žice na vagone. Vse to je doprineslo k splošnemu dvigu delovne elaria pri kolektivu tega obrata in s tem k povečanju proizvodnje.

MARTINARNA

Zahteve po jeklu, ki ga proizvaja martinarna, so vsako leto večje in tudi proizvodni plani sb leto za letom višji.

Da bi lahko izpolnili letni proizvodni plani 330.0 SM jekla, ki je fea pr 17.000 ton višji, to p, nja v preteklem letu, poleg drugih Bicipo? na tudi rekonstrukci peči A. S to reHTOtrul je lahko povelji vloji prejšnjih 55 toi na (kar bo precej jripom izpolnitvi letošot plan loge, ki ni ravlj maji

Izgradnja hale v žični valjarni je ena od največjih gradenj v železarni v lanskem letu

... in občini

KLJUB TEŽAVAM
NAPREDEK PRI
IZGRADNJI OBJEKTOV
DRUŽBENEGA
STANDARDA

V letu 1961 smo na področju nase občine imeli precej gradbišč; Izmed večjih in pomembnejših omenjamo gradnjo novega cestišča od gimnazije do poslopja ObLO Jesenice, gradnjo mostu čez Savo ter gradnjo stanovanjskih objektov na Plavžu. Minulo leto je pomembno tudi zato, ker so buldožerji zaorali prve brazde na Belškem polju, kjer bodo za potrebe naše železarne in v okviru rekonstrukcijskega programa zgrajene nove valjarne.

MOST ČEZ SAVO
NA JAVORNIKU

Več kot trideset let so prebivalci Javornika in Koroške Bele čakali na tisočkrat objubljeni most čez Savo. O izgradnji prepotrebne mostu so v bivši Jugoslaviji mnogo govorili, predvsem pred občinskimi ali državnimi volitvami, vendar brez uspeha.

Sele po osvoboditvi so se resneje lotili dela in začeli pripravami za izgradnjo novega mostu. Priprave so se zavlekle do lanskega leta, kajti premostiti je bilo treba v e č težav in ovir. Včasih so bila problematična financ-
M sredstva, potem lokacija, Itjer bi most zgradili, načrti ml

Most čez Savo bo eden največjih tovrstnih objektov na Gorenjskem in bo zelo pomemben zaradi povezave z Blejsko Dobravo. Dela na mostu gredo h koncu in bo povsaj verjetnosti že v prvi polovici junija - izročen svojem namenu. Pozneje bodo morali zgraditi še priključke na levem in desnem bregu Save ter zavarovati desno obrežje. Za izgradnjo mostu bo potrebnih 93 milijonov dinarjev. Z izgradnjo mostu čez Savo ter z velikim nasipom, ki ga gradi železarna zaradi povezave z Beljškim poljem, se bo podoba tega kraja v bližnji prihodnosti močno spremenila.

DOBILI SMO MODERNO
CESTO

Znano je, da se na Jesenicah ne moremo ponašati s cestami, ki jih imamo, kajti promet je iz dneva v dan večji. Skozi Jesenice gre vsak dan več sto vozil, zato so morali merodajni organi razmišljati o odstranitvi nekaterih ozkih grl in izboljšanju cestišča od gimnazije do poslopja ObLO. Za izgradnjo novega cestišča je družba zahtevala okoli 100 milijonov dinarjev, vendar nam zavložena denarna sredstva ne more biti zaL Cestišče je moderno in sodobno urejeno in so zaradi tega tudi zmanjša-

ne prometne nesreče, ki se pripetijo običajno na nepreglednih in ozkih mestnih ulicah. Prebivalci našega mesta že opozarjajo na to, da bo treba v prihodnjem obdobju, kolikor bodo sredstva na razpolago, z modernizacijo cestišča nadaljevati in predvsem urediti ozko grlo pred hotelom Pošta. Tu obstoja največ nevarnosti za prometne nesreče, ki jih je na Jesenicah že itak dovolj.

STANOVANJSKO
NASELJE NA PLAVŽU

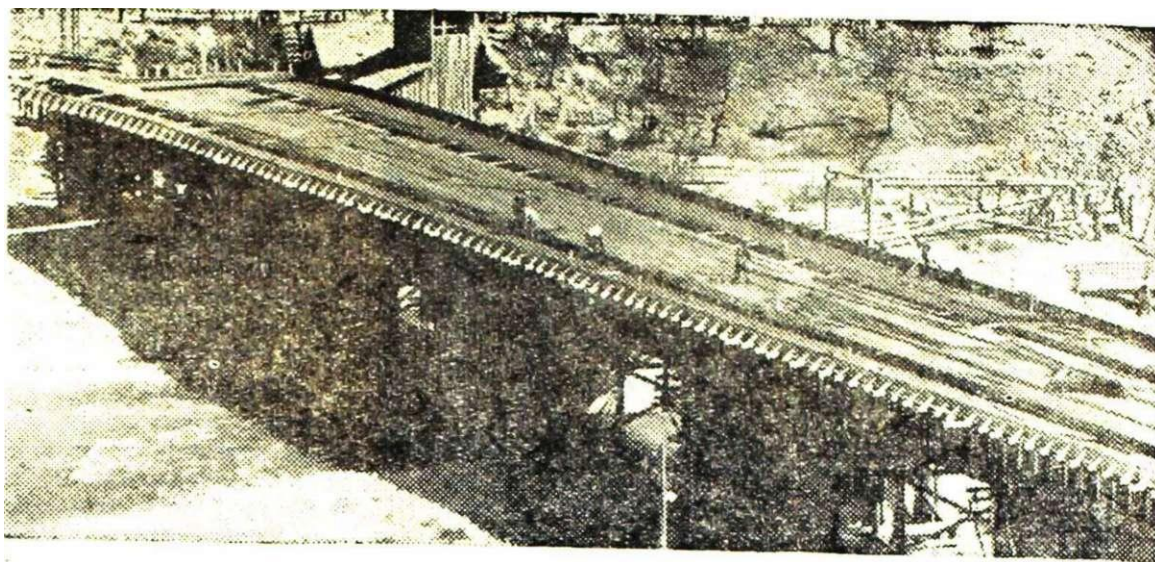
Stanovanjsko naselje na Plavžu dobiva iz dneva v dan pravo masno podobo. V preteklem letu je bilo zgrajenih več stanovanjskih blokov. Nekaj od njih je že vseljenih, zgradila pa jih je železarna za potrebe članov* svojega kolektiva. Trenutno so nastopile težave zaradi pomanjkanja denarnih sredstev. Če bodo hoteli z gradnjo nadaljevati, bo treba

Na nekdanji Čopovi njivi so v lanskem in letošnjem letu zgradili šest novih stanovanjskih blokov. V štirih blokih že stanujejo družine naših sodelavcev, pri zadnjih dveh blokih pa morajo opraviti še zaključna dela

najprej poiskati finančna sredstva, sicer bi morali z deli počakati za nedoločen čas. Zadevo bo treba čimprej rešiti, kajti člani kolektiva Železarne Jesenice, ki bodo dobili v novih stanovanjskih blokih stanovanja, so že vložili v ta namen denarna sredstva.

Ko omenjamo stanovanjsko izgradnjo na Plavžu, ne smemo pozabiti tudi na gradnjo novega prepotrebne zdravstvenega doma. Poleg njega gradijo dva nova stolpiča, medtem ko bodo z gradnjo tretjega začeli še letos. Z izgradnjo teh objektov bo zidan nekdanji Cufarjev travnik. Stanovanjske objekte gradijo še naslednji investitorji: stanovanjski blok, v katerem bo 24 stanovanj, gradijo združeni investitorji, to je ObLO Jesenice in Zdravstveni dom; SPG Gradiš na Plavžu velik stanovanjski blok, v katerem bo prostora za 45 stanovanj, od tega pa bo 18 stanovanj namenjenih za potrebe jeseniške bolnice; v neposredni bližini bolnice gradijo tudi dva

Pred nekaj dnevi so delavci podjetja Gradiš polagali armaturo na novem mostu čez Savo pri Javorniku. Tako so pripravili vse potrebno za betoniranje betonske plošče na mostu. Vse kaže, da bo most dograjen do 15. junija letos

csmorčka, prav tako za potrebe že omenjene zdravstvene ustanove.

Na zborih volivcev in v dnevnem časopisu je bila že večkrat omenjena izgradnja šolskega poslopja na Plavžu. Kakor so nam povedali na Zavodu za stanovanjsko in komunalno izgradnjo, pripravljajo za izgradnjo nove

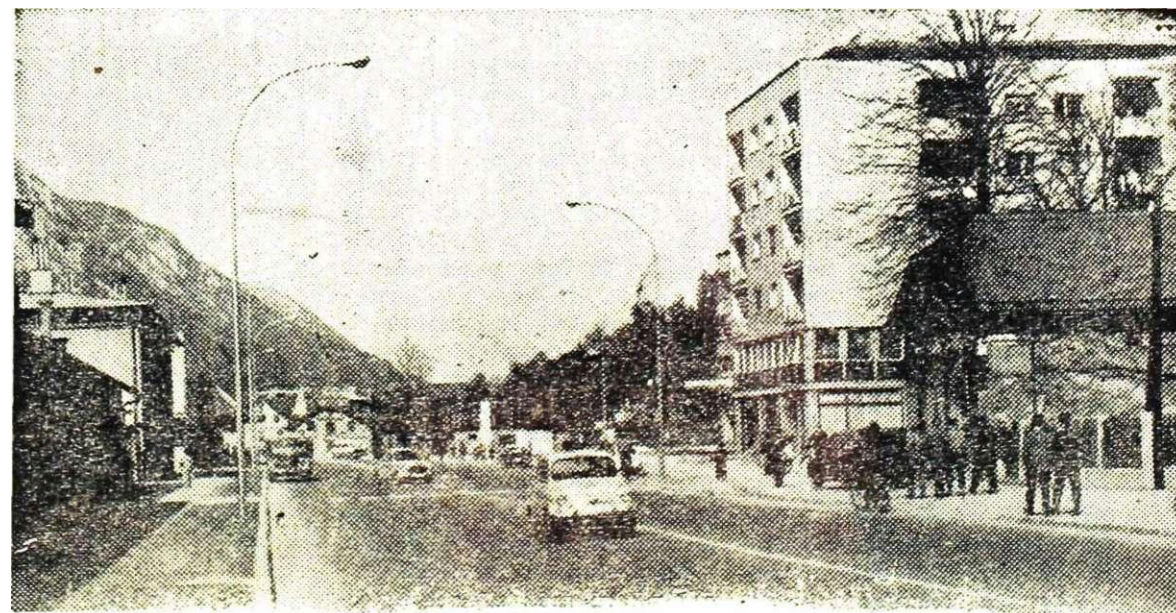
plago dovolj denarnih sredstev. Ker sredstev primanjkuje, so se morali omejiti predvsem na izgradnjo že začetih in najbolj potrebnih objektov. Na prvem mestu naj še enkrat omenimo izgradnjo treh stanovanjskih blokov na Plavžu in dveh dvanajstorčkov na Javorniku, ki jih gradi železarna. Na področju Krajevnega odbora Žirovnica gradijo stanovanjski blok na Selu v neposredni bližini nove Šole. Dela so že v zaključni fazi in tudi sredstva so zagotovljena. V Mostah 60 zgradili tri stanovanjske bloke, od katerih sta dva že vseljena, v tretjem stanovanjskem bloku bo urejen tudi trgovski lokal, s tem pa bo rešen problem preskrbe z živili in drugimi artikli za vasi Moste in Breg.

Na Javorniku razen mostu čez Savo in začetih del na Belškem polju ne gradijo večjih objektov. Predvidevajo, da bodo začeli z izgradnjo gostišča, ki ga bo zgradilo podjetje Vino Gorenjka z lastnimi sredstvi. Idejni projekt za ta objekt je že izdelan, treba bo le rešiti problem lokacije. Kadar bodo na razpolago večja denarna sredstva, bodo lahko začeli tudi z gradnjo novega kulturnega doma. Zaenkrat ima gradbeni odbor na razpolago le 5 milijonov dinarjev, kar

pa ne zadostuje za začetna dela.

V središču mesta Jesenice zaenkrat ni v načrtu večjih gradenj. Omenimo naj le pripravo gradbišča za poslopje, v katerem bodo prostori sodišča in komunalne banke. Pesiope bo zgrajeno poleg banke. V ostalih krajih na občini, predvsem v gomjesavski dolini, pa naj omenimo 6 gradnjo nove šole v Mojstrani in nekaterih objektov v Gozd Martuljku, ki jih gradijo za potrebe zdravilišča Franc Rozman-Stane in Zavoda za socialno zavarovanje. Tudi v Kranjski gori je gradbena dejavnost zelo živahna. Motel je že dograjen in služi svojem namenu, trenutno pa gradijo zdravstveno postajo ter stanovanjski blok za JLA, v katerem bo prostora za šest stanovanj. Na Blejski Dobravi je najbolj pereče vprašanje ureditve pokopališča in ceste. Sredstva v ta namen so že predvidena v novem proračunu ObLO Jesenice, zato bo treba z deli pohiteti.

Ob zaključku naj dodamo še to, da bi za dograditev začetih objektov potrebovali 1487 milijonov dinarjev. Če pa bi hoteli realizirati tudi tiste gradnje, ki so predvidene v perspektivni izgradnji mesta Jesenice, potem bi bila potrebna še mnogo večja sredstva.

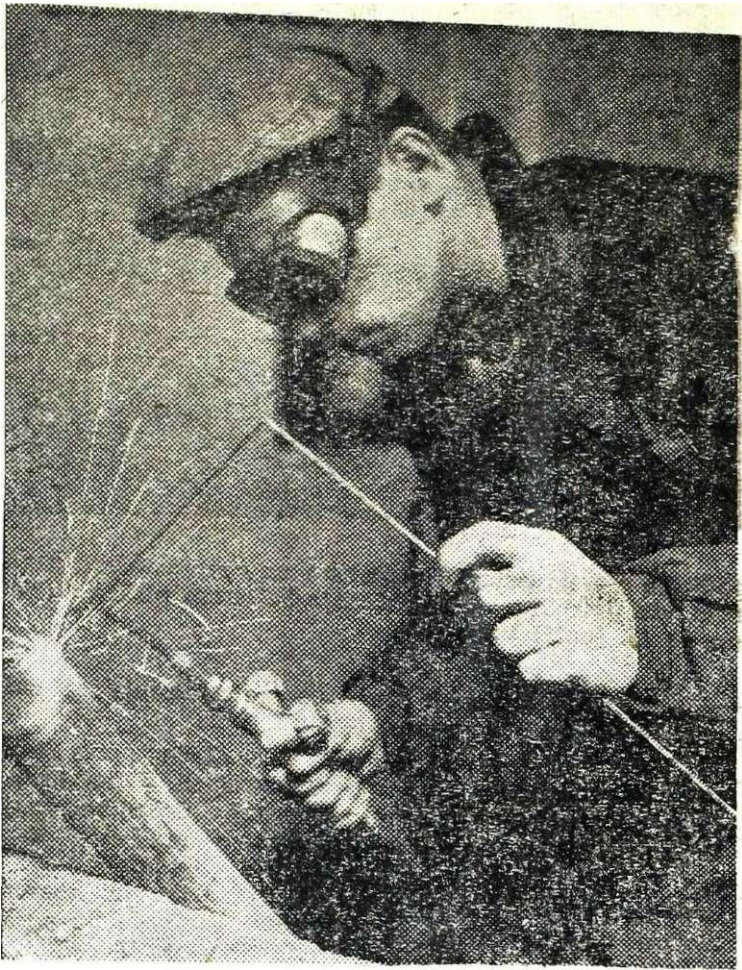
Lani so zgradili novo cestišče od gimnazije do stavbe ObLO. Promet se hitreje odvijal s široko cesto pa so odpravljena tudi ozka grla, ki so pogosto vzrok prometnim nesrečam

dJaijl 240 gredo

•di Itolpiče. Dva
*ieh. Sredstva za

zpoliili letošnji Plan 330.000 ton i je za približno Šji, ot proizvodnem letu, je bila i lift epov izvedekons Lrukcija SM reto nstrukcijo se >veci l vložek od toi na 65 ton, ej] ripomoglo k ošnj s planske načevni majhna.

Mladi varilec pri delu. Tudi za ta poklic vlada med našo mladino veliko zanimanje

Kje in kako si pridobim strokovno izobrazbo?

*Iz se kanec šolskega leta. Mladi ljudje, ki bodo končali obvezno osnovno šolo, pa tudi gimnazijci, se pred odločitvijo:

KAM SE AJ?

Kljub temu, da je v zadnjih letih dejavnost poklicnega prosvetljevanja in habs-1 Hiranja precej razgibana, še vedno precej mladine, ki jim izbira poklica povzroča težave. Pogosti so primeri, da tem težavam botrujejo tudi starši. Starši delajo s Eabo uslugo svojemu otroku. Če ga silijo v poklic, za katerega nima niti nagnjenja niti veselja, rn še manj sposobnosti. Res nerazumljivo, ko pa jo danes toliko poklicev, toliko možnosti.

Če gledamo z družbenega aspekta, gre pri izbiri poildica še za veliko bolj važno vprašanje. Gre za nadaljnji razvoj proizvodnih sil, za dvig proizvodnosti dela in s tam za boljše življenjske razmere v prihodnje. In ne nazadnje, gre za zadovoljstvo

ljudi, ki jšan bo pofcine življenjski cilji, Ugodnih posledic vseh uresničenih komponent sm res nT težko predstav-

V življenju srečamo ljudi, ki sov kakor praivinan temu, imeli srečno roko pri izbiri poklica. Te ljudi običajno poznamo kot znanstvenike, racionalizatorje, nevaforje in sploh mojstre svojega dela. V svojim delovnih kolektivih in družni sploh so ti ljudje v.soka-cenjena in uživajo spoštovanje.

V raznih poklicih pa so tudi ljudje, ki jim sicer ne moremo očitati nepilzadevnosti, neveslnosii ali nemarljivosti; vendar pa kljub tem vrlinam ne dosegajo posebnih delovnih uspehov. Cesto slisamo kot refren: »Tudi se in trudi, toda delo mu ne vrše.«

Ne mi'sTmo idealizirati stvari. Toda pravilna izbira pcklfea, lahko bi rekli: PRAVEGA ČLOVEKA NA PRAVO fl*S&IO', raora postaji širša družbena skrb za vsakogar že od rane mladop.ti do poklicne edl-ovitve. Praktično še nismo klico daleč. Vsakodnevni problemi in naloge, siljsa djnanv&a našega družbenega razmaha, poslavlja to skrb več aH marajj ob stran.

Nov duh, ki veje iz reforme našega gospedarskega sistema, bo, verjetno* kmalu pri- vedel do določenih premikov v tem pogledu.

Zavod za zaposlovanje delavcev na Jesenicah z nekaterimi prosvetnimi delavci* si prizadeva, da na svojem območju doseže- čim boljše; rezultate pravičnih in koristnih poklicnih edločitev. V okvir teh prizadevanj sodi tudi razstava; KJE IN KAKO SI PRIDOBIM STROKOVNO IZOBRAZBO, ki bo odi 7. do 10. maja 1962 v Tehniškem muzeju na Jesenicah.

Z razstavo želimo predvsem seznaniti osnovnošolsko in gimnazijsko mladino z različnimi možnostmi pridobivanja strokovne izobrazbe in perspektivnimi potrebami po kadrih vseh panog gospodarstva. Razstava bo ilustrirala razne poklice s slikami v barvah od dimnikarja **da** inženirja in zdravnika z ustrznimi opisi posameznih poklicev.

Prepričani smo, da si bo razstavo ogledala zlasti mladina, starši ter širši krog ljudi iz vseh panog gospodarstva v komuni.

Vibr

Nov dom - novi pogoji

V decembru lani so se mženci Železarskega izobraževalnega centra preselili v nov dom, ker je bil stari mnogo jaretesen za toliko učencev in jim niso mogli nuditi to, kar mlad človek potrebuje za svoj individualni in družbeni razvoj.

Naj omenim, da je bilo v eni aobi po deset in celo več učencev iai da so imeli za učenje ini izkoriščanje prostega časa samo en prostor, v katerem je bilo tudi po 60 gojencev hkrati.

Sedaj so dobili nov dom, za katerega je delovni kolektiv železarne prispeval miiTrjonisfea sredstva z namenom, da bi mlademu človeku, kot bodočemu proizvajalcu ustva?ril& čim prfjetnejše vzdhasjet

V vsaki sobi novega doma, ki so sodobno opremljeni, so po štirje učenici. So-ba jam služi obenem tudi za učeaje. V pr-ostem času se gojenci lahko pctsirLujejo knjižnice, lu ima v svoji zbirki že lepo Število poljudnih, strokovnih in poUtičnirt knjig ter lahko gledajo televizijske oddaje. Poleg tega je v domu taborniška Četa »Triglavski orek«, v kateri so skoraj vsi učenci, "vse učen-ce navajamo na samoupravo, ker smatramo, da je to dobra osnova za njihovo poznejše življenje. Tako imamo domsko skupnost in domski svet. V svet so učenci sami izvolili rjedistavnice in predsednika. Domska skupnost pa tvorijo vsi učenci, porazdeljen* ma posamezne

komisije, ki rešujejo razna pereča vprašanja. Politična, in kulturna- dejavnost se iz* boljšuje in dosega že kar lepe uspetoev

V domu delujejo sledeče komisije: gospodarska, politična, kulturna, disciplinska in komisija za učne uspePie učencev.

Pogoji našilr gojencev se bodo še mnogo izboljšali, čim bo vseljv še drug objekt, ki je že v gradnji. V tem bo uprava doma imela svoje delovne in družbene prostore, pa tudi kuhinjo, ki je sedaj še v starem domu.

Poleg učencev ZIS pa stanujejo v domu tudi gojenfce Gospodinske šole, ki jih jje 11, gojenci Šole za instrumentaloe pri ŽIC in Srednje tehnične šole. Vseh gojencev novega Doma za učence pa je 7«.

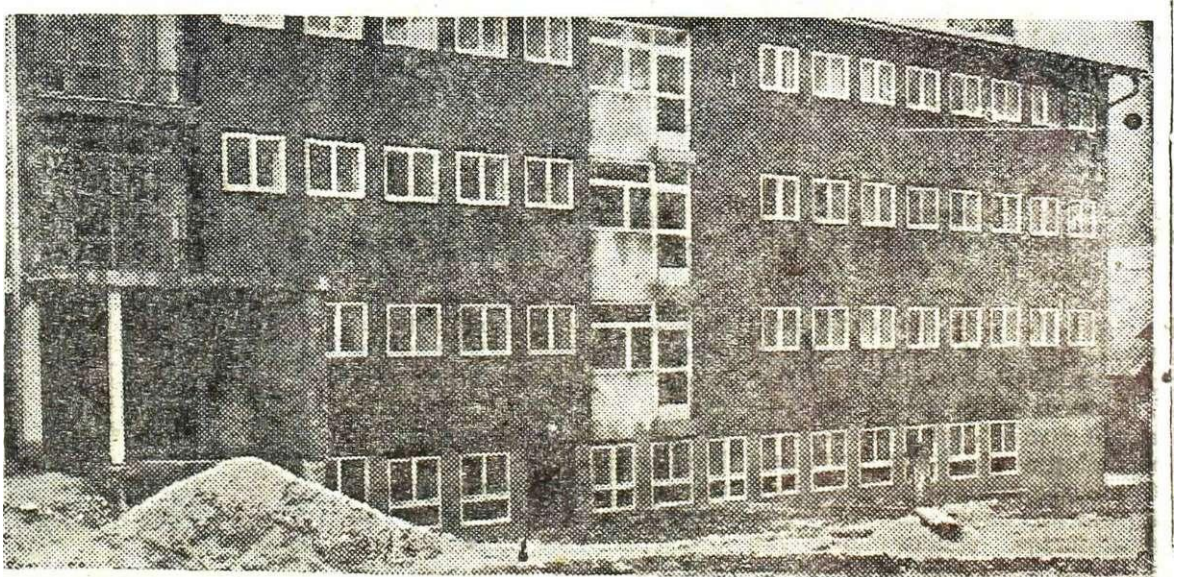
Jože Vindišar

Iz vzgojnih razlogov-ostrejši ukrepi

V Železarskem izobraževalnem centru na Jesenicah delujeta železarska industrijska; in tehnična srednja šola. Obe sta poznani kot učni ustanovi, ki vzgajata že vseskozi dobre in tudi iskane poklicne delavce ter metalurške tehnike. V letošnjem šolskem leta pa je na šoli nekaj učencev in dijakov, ki do učenja **ht** šole niso pokazali pravega odnosa. O teh je razpravljajl tudi Mlafef odbor in imenoval posebno komisija, ki raziskuje vzroke prekeaaernega izostajanja in nezadovoljivega znanja. Da bi bili učenci itm dijaki, td prekomerno izostajajo* ali pa

unajo prekomerno število nezadostnih ocen, primerno kaznovani. Je sprejela komisija sklep, da mora biti izključen iz šole vsak učenec in dijak, fci ima ob konferenci več kot šest nezadostnih ocen, ali nad 35 neopravičenih izostankov. Tega sklepa se je držal predavateljski zbor na III. redovalni konferenci in izključil is Železarske industrijske šole sedem učencev ter is Tehnične srednje šole štiri dijake.

Ta postopek je dvignil precej praha med učenci in dijaki, pa toda med starši. Imel pa je pozitiven vpliv na Dalje na II. strani

Nov internat ŽIS že dalj časa služi svojemu namenu

Več načrtnega dela Z občnega zbora Društva upokojencev na Javorniku

Ze večkrat smo ugotovili, da imajo stanovanjske skupnosti v našem družbenem in političnem življenju vedno večjo vlogo. V zadnjem času BO bile na stanovanjske skupnosti prenesene številne pristojnosti in funkcije, ki jih je doslej opravljal ObLO; To volja tudi za finančna sredstva, s katerimi razpolagajo stanovanjske skupnosti in z njimi krijejo potrebe za izgradnjo in vzdrževanje raznih komunikacijskih naprav.

Tako je pred sleherno stanovanjsko skupnost v naši občini postavljena naloga, da v okviru programa gospodarskih in družbenih dejavnosti skrbi,* da bodo namembna sredstva koristno uporabljena.

Vendar to ni edina naloga, ki jo imajo stanovanjske Skupnosti. Tu so še uslužnostni servisi, ki v nekaterih Stanovanjskih skupnostih že dobro delajo in se lahko pohvalijo z doseženimi uspehi.

O vseh teh in drugih problemih so v minulem tednu razpravljali na seji Izvršnega odbora stanovanjske skupnosti na Javorniku. Če bi hoteli napraviti kratko analizo ali zaključek k razpravi na tej seji, potem bi lahko zapisali, da se stanovanjska skupnost na Javorniku še vedno bori z nekaterimi začetnimi težavami in organizacijskimi problemi. Ob reševanju teh problemov, ki so navidez malenkostni, pa navadno zmanjka Časa, da bi natančneje obravnavali mnoge druge probleme^ ki bi jih morala stanovanjska skupnost najprej rešiti. Zdi se nam, da razprava o delu tajnika sodi na sejo ožjega odbora, kolikor ga stanovanjska skupnost sploh ima, medtem ko bi moral izvršni odbor stanovanjske skupnosti skrbeti za bolj načrtno delo. Ob situaciji, kakršna trenutno je v stanovanjski skupnosti na Javorniku, ni nič čudnega, če imajo težave s problemom varstvene vzgoje. Znano je namreč, da vzgojno-varstvena ustanova spada k stanovanjski skupnosti, vendar še danes obstojajo nekatere nejasnosti glede pristojnosti, ki jih imata na eni strani stanovanjska skupnost in vzgojno-varstvena ustanova na drugi strani.

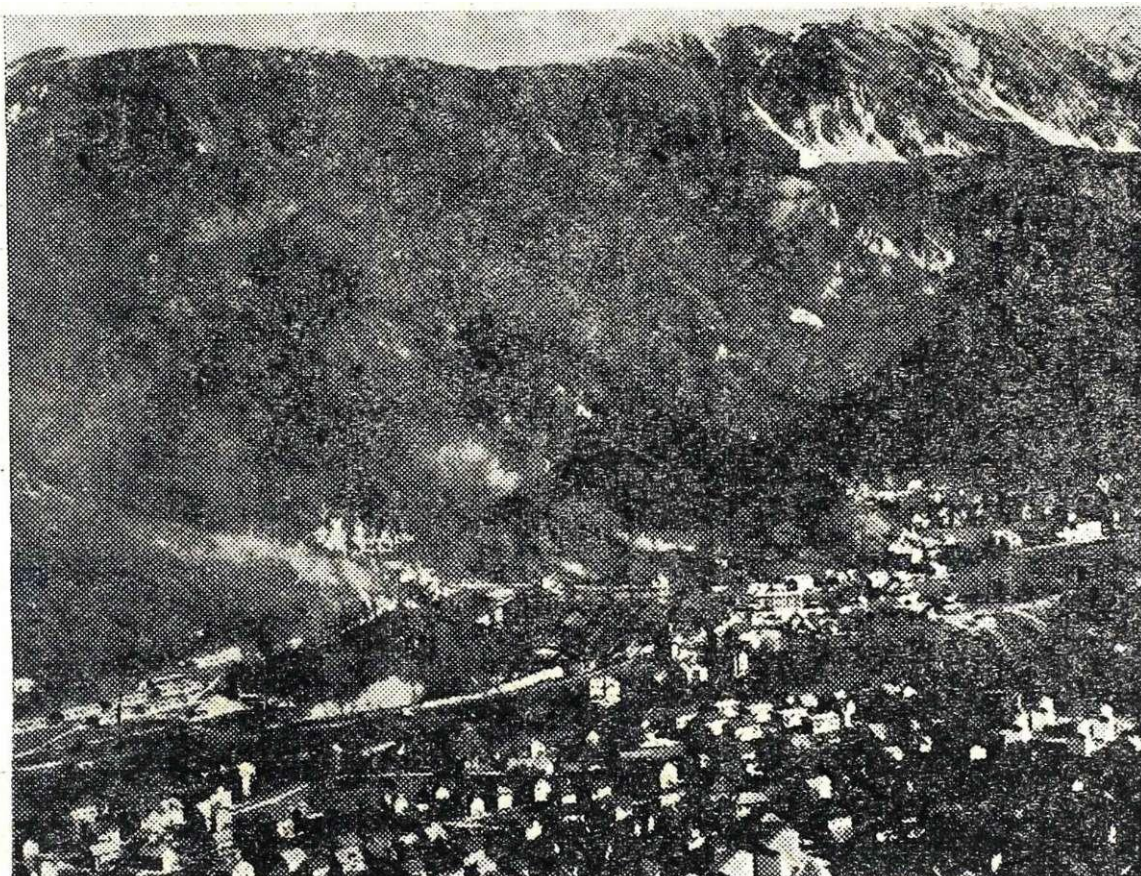
i Na vsak način bo treba to vprašanje urediti, ker bi se Sicer lahko zgodilo, da bo vzgojno-vprstvena ustanova

zašla v težave, kar seveda ni zaželeno.

V našem članku ne mislimo podcenjevati reševanja organizacijskih problemov, vendar menimo, da bo stanovanjska skupnost morala prvenstveno poskrbeti za reševanje tistih problemov, ki jih volivci vztrajno že nekaj let postavljajo v ospredje na zborih volivcev. O teh problemih in željah volivcev na Javorniku^ in Koroški Beli smo v »Železarju«[»] že pisali, zato jih ne bomo ponovno navajali. Zadostuje naj le to, da bo za realizacijo teh vprašanj oz. problemov imela Stanovanjska skupnost na Javorni-

ku na razpolago kakih 120 milj. dinarjev, všteti most čez Savo. Sredstva niso majhna, toda ne bi smeli dopustiti, da bi ob koncu leta ugotavljali, da iz teh ali onih razlogov niso bila izkoriščena.

Tako program razvoja gospodarskih in družbenih dejavnosti, kakor tudi problematika komisij in uslužnostnih servisov terjata od stanovanjske skupnosti aktivno delo. Uspehi ne bodo izostali, če se bodo reševanja mnogih problemov lotili predvsem načrtno in z zavestjo, da s tem uresničujejo želje volivcev in sklepe zborov volivcev na terenu.

Železarski Javornik z valjarnami v ozadju

Pred premiero opere " Tremerski dukat"

V soboto, 28. aprila, ob 19.30 bo v dvorom gledališča »Tone Čufar«[»] premiera opere znanega slovenskega skladatelja Rodova Gobca »Tremerski dukat«[»].

To opero, katere dejanje se godi v mali vasi Tremere pri Celju, lahko s polno pravico imenujemo ljudska opera. Takšna besedilo^ ki ga je napisal skladatelj sam, kot tudi glasba, sta napisana preprosto,

nezahtevno, s prozornim namenom, da bi bila razumljiva predvsem povprečnemu gledalcu in poslušalcu. Besedilo je romantično obarvano in lahko rečemo, odmaknjeno današnjemu času, vendar je treba upoštevati, da je tudi glasba napisana tako, da besedilo takšne vrste odgovarja in tako se oboje, tekst in glasba, dobro dopolnjujeta. Poleg tega je pri celotni zasnovi opere upoštevana tehnična zmožljivost amaterskih odrov in izvajalcev, kajti v ta namen je bilo to delo tudi napisano, saj mo-

Vendar je pri ocenjevanju izvedbe tega glasbenega delanujno treba upoštevati, da so vsi izvajalci amaterji, ki so v priprave vložili ogromno truda in svojega prostega časa. Pri izvedbi sodeluje 30 članov orkestra, 50 članov pevskega zbora, 9 solistov in baletni ansambel, tako da je bilo zaposleno pri pripravi, skupaj z dirigentom, režiserjem in ostalimi tehničnimi sodelavci

preko sto ljudi. To je vsekar lepa številka, h kateri pa je treba dodati še časovno razdobje petih mesecev efektivnih vaj, če prejšnjih organizacijskih in ostalih priprav sploh ne štejemo.

Iz vsega tega vidimo, da je bilo v pripravo te opere vloženo veliko truda in časa, kar nam dokazuje, da so na Jesenicah še delovni ljudje^ ki se uporadi ukvarjajo z amatersko kulturno dejavnostjo in ki imajo poleg velike volje tudi precejšnjo tehnično znanje za to delo tudi napisano, saj mo-

Iz vsega tega sledi logičen zaključek. Če imamo izvajalce amaterje, ki so pripravljeni vložiti svoj trud in prosti čas ter občinstvo, ki taksne predstave rado obiskuje, potem je dolžnost nas vseh, da to kul-

čakujejo, da bo z dodatno uredbo ali zakonskim določilom rešeno tudi to vprašanje. V razpravi je sodeloval tudi zastopnik Republiškega odbora Društva upokojencev LRS, ki je upokojencem povedal nekaj tehtnih misli.

Omenimo naj, da je bilo delo dosedanjega UO Društva upokojencev na Javorniku zelo uspešno. Veliko zaslug ima tudi tov. Jože Knific, ki kljub 74 letom starosti delo UO uspešno vodi.

Na občnem zboru so izvolili nov UO, ki ga bo tudi v prihodnje vodil tov. Jože Knific, ena od najvažnejših nalog pa bo, da bo v noveni upokojenskem domu za številne člane tega društva dovolj razvedrila. Tudi v prihodnje bodo morali skrbeti za to, da bo vzdrževanje doma kar najbolj vzorno, saj je bil zgrajen z družbenim denarjem. Morda bi kazalo, da bi Društvo upokojencev organiziralo za svoje članstvo skupno z ostalimi organizacijami na Javorniku družabne večere in občasne razgovore^ ki bi zanimali tako upokojence, kakor tudi ostale prebivalece Javornika in Koroške Bele. S takšno obliko dela bi precej pripomogli k enotnosti dela v Društvu upokojencev, življenje upokojencev pa bi bilo še bolj pestro in razgibano.

ČESTITKE IZ JLA

Vsem članom delovnega kolektiva Železarne Jesenice želimo ob mednarodnem prazniku dela — 1. maju mnogo delovnih uspehov.

Vojaki v. p. 8674
Beograd

turno dejavnost podpiramo iii ji omogočamo čim širši razmah. Zavedati se moramo, da je malo krajev^ naši domovi^ ni, kjer bi imeli izvajalce amater je za izvedbo taksnega dela^ Opera je, naj ho pisana takti, olj, tako, le zahtevno glasbend. delo, s katerim imajo celo pršfesionalni glasbeni delavci precejšnje težave.

K.

ZAHVALA

Zahvaljujem se poklicni gasilski četi Železarne Jesenice, kakor tudi poklicni gasilski Četi mesta Jesenice za tako hitro posredovanje iti pomoč pri požaru 20. aprili ob 9.15 uri, ki je nastal zaradi dotrajane električne napeljave. Pomoč je bila tatol hitra, da ni prišel o*en izraza. Gasilci so se zelo potrudili, saj je hiša lesena iti je šlo za dragocene minute. Iskrena hvala tudi sosedom, ki so ogenj pravočasno opazili.

Alojz Cobašec,
žeblijava

Iz vzgojnih razlogov - ostrejši ukrepi

Nadaljevanje z 10. strani preostale učence in dijake, ki so se študija resneje oprijeli, pa tudi na starše, ki so se pričeli za učenje svojih Sinov bolj zanimati. Šoli, katerih ustanovitelj je Železar na Jesenice, bosta z izvajanjem tega sklepa izučili in Vzgojili nekaj manj poklicnih delavcev in metalurških tehnikov, bodo pa tisti^ ki bodo šoli uspešno zaključili, toliko boljši in za našo in-

dustrijo toliko uporabnejši. Soli bi imeli povsem nepravičen odnos do ustanovitelja in s tem do družbe, če bi dopustili, da bi bili pod šolsko streho tudi taki, ki do učenja nimajo pravega odnosa in niso pokazali minimalnega zahtevanega znanja. Izključeni učenci se bodo lahko vključili v mladinsko delovno brigado. Kolektiv ZIC je prepričan, da bodo ostrejši ukrepi vzgojno pozitivni

Nagradna križanka

Živel 1. maj

Clues and Answers:

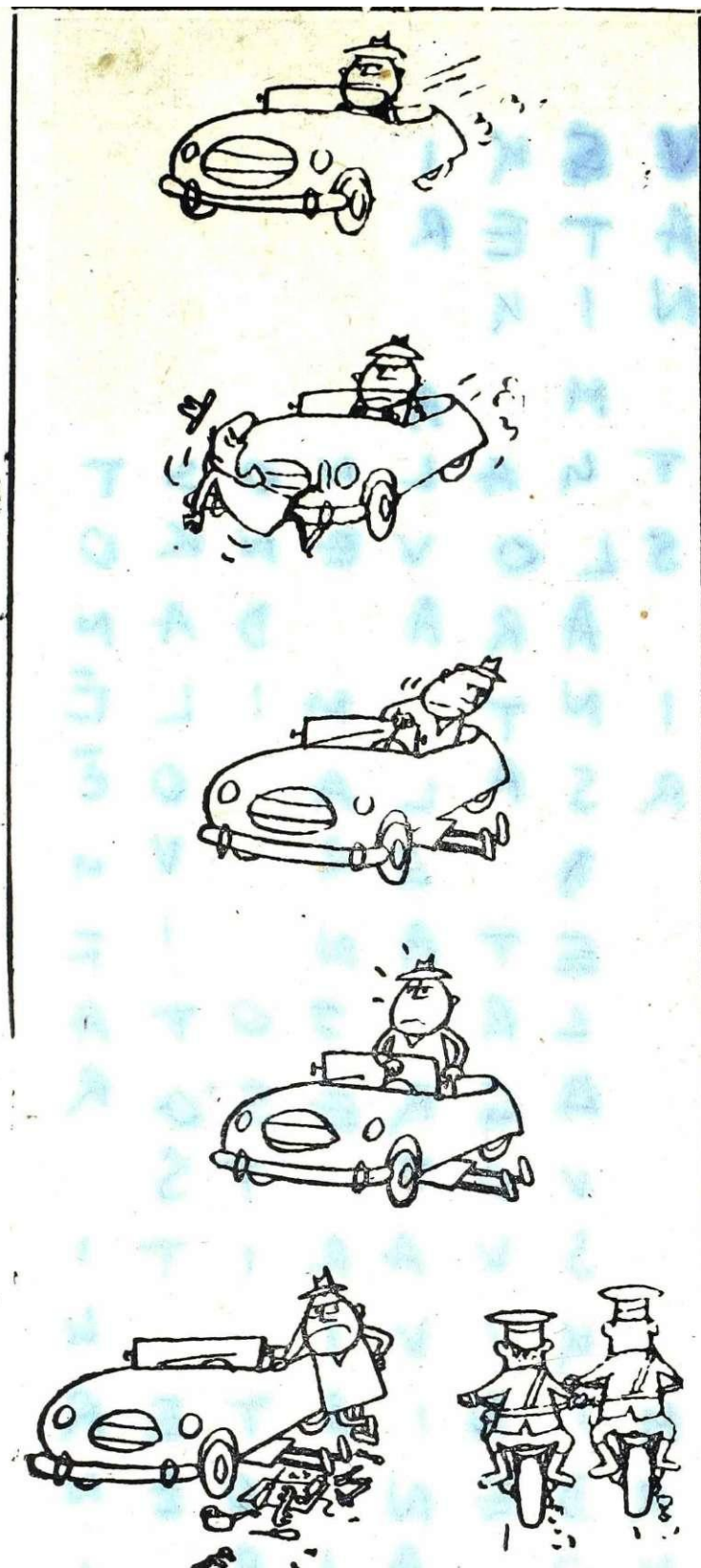
- Across:**
 - 1. Živel 1. maj
 - 2. PRI - PREČI
 - 3. LABORAT - POSODA
 - 4. VODI - TELJ
 - 5. KEM. ELEMENT
 - 6. JEZERO - TURČIJI
 - 7. POŽI - VILO
 - 8. NOGO - METAŠ MARIBOR
 - 9. IRIDIJ
 - 10. KI - RURG
 - 11. SUR - VINE PLAV - ŽA
 - 12. MORE - BITNOST
 - 13. ČUVAJ - REDARJI
 - 14. KOMI - TEJI
 - 15. MESTO V UKRAJINI
 - 16. ZNAHENA STENA GRANDES
 - 17. ČE
 - 18. CITAT
 - 19. TANKA TRANI - NA
 - 20. MESTO V FRANCISI
 - 21. NAŠA INTUICIJA ČRKA
 - 22. PRIPO - VEDKE
 - 23. MESTOV BELGIJI
 - 24. LUDVIG BEETHOVEN
 - 25. RUSKI PISA - TELJ
 - 26. TRISTAN IN ...
 - 27. LAHKO - ATLETI
- Down:**
 - 1. OPERATER
 - 2. PRAZENIK
 - 3. RYDE
 - 4. E
 - 5. V
 - 6. EN
 - 7. T
 - 8. U
 - 9. A
 - 10. L
 - 11. N
 - 12. O
 - 13. S
 - 14. T
 - 15. E
 - 16. R
 - 17. J
 - 18. A
 - 19. S
 - 20. E
 - 21. S
 - 22. E
 - 23. T
 - 24. A
 - 25. N
 - 26. I
 - 27. N
 - 28. E
 - 29. S
 - 30. E
 - 31. S
 - 32. E
 - 33. S
 - 34. E
 - 35. S
 - 36. E
 - 37. S
 - 38. E
 - 39. S
 - 40. E
 - 41. S
 - 42. E
 - 43. S
 - 44. E
 - 45. S
 - 46. E
 - 47. S
 - 48. E
 - 49. S
 - 50. E
 - 51. S
 - 52. E
 - 53. S
 - 54. E
 - 55. S
 - 56. E
 - 57. S
 - 58. E
 - 59. S
 - 60. E
 - 61. S
 - 62. E
 - 63. S
 - 64. E
 - 65. S
 - 66. E
 - 67. S
 - 68. E
 - 69. S
 - 70. E
 - 71. S
 - 72. E
 - 73. S
 - 74. E
 - 75. S
 - 76. E
 - 77. S
 - 78. E
 - 79. S
 - 80. E
 - 81. S
 - 82. E
 - 83. S
 - 84. E
 - 85. S
 - 86. E
 - 87. S
 - 88. E
 - 89. S
 - 90. E
 - 91. S
 - 92. E
 - 93. S
 - 94. E
 - 95. S
 - 96. E
 - 97. S
 - 98. E
 - 99. S
 - 100. E

NAGRADNI RAZPIZ

Današnja skandinavski križanka je nagradna. Reševalcem, ki nam bodo poslali na izrežanem liku pravilno in čitljivo vpisano rešitev, bo žreb razdelil naslednje nagrade:

1. nagrada 5000 dinarjev in deset nagrad po 1000 dinarjev.

Rešitve pošljite do srede, 9. maja do 12 ure na uredništvo »Železjarja«
Vsaka rešitev naj bo v posebni kuverti, na katero označite — nagradna križanka. Vsak reševalec lahko sodeluje le z eno rešitvijo. Ne prilagajte nobenih drugih dopisov. O izidu žrebanja vas bomo obvestili v naši prihodnji številki, ki izide 12. maja.

Brez besed

Brez besed

"Janezek, za danes si že dovolj vadil in se greš lahko na vrt igrat."

Pri zdravniku

»Prosim, tovariš zdravnik, zaupajte mi, kaj mi manjka, toda ne no latinsko, ampak v enostavni, razumljivi govorici!«

»Če želite, prosim: Manjka vam prav nič, ste lenuh, po-žeruh in pijanec...«

»Hvala lepa, to zadostuje. Toda ponovite še po latin-sko, da bom ženi lahko pove-dni izid preiskave.«

Brez besed

MAGIČNI KVADRAT

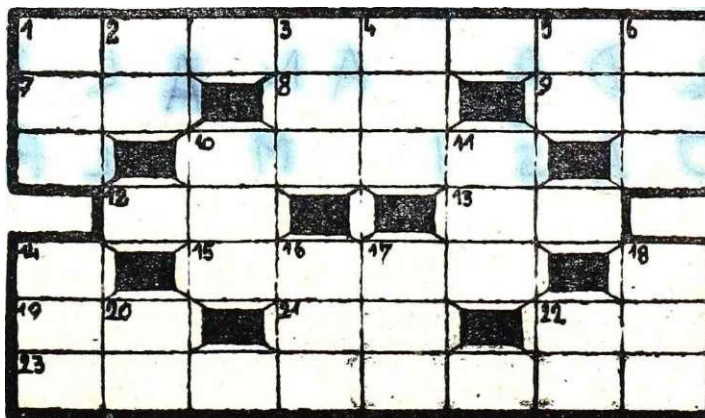
T _M ²		V	T'
1			
3			
h			
5			
6			

Vodoravno in navpično: 1. pekovski izdelek, 2. predstoj*nik Univerze, 3. televizijski zaslon (množ.), 4. postajam star, 5. prva stopnja glasbene lestvice, 6. zli duh pri starih Egipčanih.

Zlogovna križanka

Vodoravno: 1. vzeti državljanske pravice, 7. športni dvoboj, 8. pevski glas (množ.), 9. vstopnica, 10. jezero na meji Bolivije in Peruja, 12. voda v plinastem stanju, 13. stalen tropski veter, 15. pusti dalj časa v tekočini, 19. letni čas (množ.), jft del telesa, 22. križanec osla in komeji Bolivije in Peruja, 23. panoga zemljepisa s posebnim ozirom na človeka.

Navpično: 1. enostaven radijski sprejemnik, 2. veletrgovina, 3. navzven/zavijani roboti ovratnika, 4. zvitorepka, 5. iovec na vodne živali, 6. ladja, ki se je feta 1912 na svoji prvi vožnji v Ameriko potopila, 10. prestolnica balkanske države, 11. stopicati, capljati, 14. slavni italijanski slikar (1477—1576), 16. lise, madeži, 17. surovina čokoladne industrije, 18. indijski polotok, 20. pariška podzemna železnica, 22. rokovniki, kožu-hovinasti naročniki.

REŠITEV KRIŽANKE
IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE
Vodoravno: 1. Hafner, 7/ rarogi, 8. vrage, 9. kapa, 10. to, 13. in 14. Irka, - c E 17. jeklo, 19. Dalton, 20. aktiva.
REŠITEV REBUSA
delovodja — del O v O dja.

ŠPORT IN KULTURA

Srečal sem jih...

'Veni, da sem jih srečal že nešteto krat %e resne, (molče-
če ljudi, srečali ste jih te&i
VR, ki- ljubite gore in za-
hajate v planinski svet.

Srečali «mo jrh zagrete in prepotene v temnih nočeh, leo so bliski parali nebo, ko »o plaaoapl ^rmeM v temine prepade neip^fetoptnih sten, •srečali srna jah ^pri napornem in odgovornem dem v -polet- md vročina. s^H^pa v dsfrapnem mrazu zime. "fa&K in opa- zovali smo jih, ko so se bo- rili s pobesnelimi naravni- Tui elementi brez rmsli na tsfitrujenost, na nevarnem po- ložaju. V&em dragim je db njihovem delu zastajal dih, "mi pa «0 se požrtvovalno, nesebično, z nadelovešk^rri napora %orili proti -padajo^e- mu Icamengra, "proti ^^uhnje- nim meglam, proti -sto in sto pošastim in nevarnostim, ki < gorah prete neizgrušenrm.

Sporrfirjam ^se, da sem jih •videl v Špiku, "v Široki peči, •v tenmih previsnih *tenah Triglava, »ad prepadu Travnika, Icjer je treba rrmogo- toat premagali «amega se- be in zatajiti Stran -pred ne- varnostjo in se pogumno in jneizpresno boriti.

Da, prav gotovo sem jih srečal, srečali ste jih tudi vi, pri tem pa ni prav nič važno, ali je bil to "Maks, -Ci- tffl, Gandi ali Franc; %iii so to gorski seševalci, Ki snago "Visoko ceniti pleanenito to- varištvo z gora.

Ce nikjer nismo srečali gor- skih reševalcev, smo jih sre- &H in ^oumeM arjihovo ple- menito človekoljubno delo 1. 1937 pod Storžičem, ali leta 1942 v kiglici, leta 1950 v Ja- lovcu, ali leta 1952 v Špiku in leta 1959 spet v Riglici. 'Ve&no in "povsod so juna&ko, brez stranu, odigrali svojo pcmemfeo vlogo pri nadalj- nji zdravi vosbi našega mno-

žičnega planinstva in vrtam- skega alpinizma.

^Viem tem 3S bilo treba po- staviti spomenik, ne samo Miranu Marnu on ^Pranem Thalerju, ki sta žrtvovala ce- lo svoji mladi življenji za rešitev težko in smrtno po- nesrečenih tovsEiaea/.

Leta 1^12, fco je naše paa- atbste> zajelo •že ifaEsi krog delovnih ljudi,, je bila v Kranjski gori ustanovljena «prva -prostovoljna ^gotiska re- ševalna postaja. Od {takrat •domačinoa ©opovci, «dayi lov- eči jn conski vodniki iz Tren- te in Mojstrane, pozneje pa -tudi jeseniški železargd, nifco- Hi niso zatajili «amega sebe. Letos oodo tafeo Tpraznovali "petdesetletnico — svoj zlati jubitej.

Toda gorski reševalci so že janed več kot 140 leti, leta 1BZ2 reševali z vrha Triglava smrtno, ponesrečenega Anto- na Korošca iz Bohrnja. Od tedaj dalje jih ve&no sledi- mo, kako iz najtežjih pre- padnih in prevesnih sten re- šujejo težje in smrtno po- nesrečene gornike, v zadnjem

času tudi plezalce, alpiniste in smučarje.

Tjaši gorski reševalci bodo slavili svoj zlati jubilej -z iz- popolnjevanjem noijaio po- trebnega znanja -o pa*awilnem •dbves^mju v •ptrimeru nesre- ce, o dajanju pravilne prve pomoči v najtežjih okolišči- nah in o pospeaensrn vannen "traneportu z gora v doHno. S lern in ^ ^rev^ntfiwmlTiatt "pre- prečevanjem planinsko alpi- nističnih in smučarskih ne- sreč se bodo poskušali gorski reševalci izkazati hvaležne vsem, fei kateorfeOH pomagajo naši GRS. Seveda pa si žele fSm mana nesreč in popolne- ga brezdelja.

Dolžnost nas vseh, ki mno- žično ljubimo in obiskujemo veličastni planinski svet, pa je, da dostojno proslavimo zlati jubilej naše G. reševal- ne službe in damo najvišje priznanje madvse marljivim, nesebičnim in p@žrt^v^toto gorskim reševalcem, &i pri nesrečah pozabljajo na sa- mega sebe in na nevarnosti.

Uroš ŽEKpančiii

Takole rešujejo ponesrečenega gornika s previsnih sten z Gramingerjevim sedežem.

Nov planinski dom na Stolu

Nad vse -delovno planin&ko društvo v Kranju je 31. julija 1910 odprlo >na Malem stolu slovensko planin&ko postojan- ko, ki so jo imenovati ^Prešer- novo koč. Polnih 32 let je ta koč privabljala ljubitelje in dbiskvvalce ter nudila gosto- ljubje "vedno večjemu krogu ljubiteljev planin.

Na večer 20. februarja 1942 pa j* koč pogorela. Dobro opremljeni Nemci so napadli 40 prvoborcev Jeseniške čete Cankarjevega bataljona' .ha v tfej %ntki je tik pred pragom iPrelemeve koč padel prvobo- rec Jože Koder, ki je ostal

•skupaj s pogoriščem Prešerno- ve hoče - na mrtvi straži na vrhu Stola.

Letos so prvoborci Jeseniške vete, udeleženci -bitke na Sto- lu, skupaj s številnimi ljubite- lji gora in alpinisti proslavili 20-letnico tega Spgodka. tej priliki sv prav ti izrazili utejv o obnovitvi oz. -zgraditvi novega Bmesernovega planin- skega doma. Ta misel je hitro Zaživela, saj je bil na pobudo PJtmhiskega društva Jesenice pred dnevi ze sestavljen inicia- tivni odbor za nov Prešernov planinski dom. V odbor so vključeni predstavniki vseh

gorenjskih planinskih društev, delovnim kolektivov in gospo- darskih organizacij ter zastop- niki JLA. Oh prizadevanju vseh teh zastopnikov, ki se- stavljajo iniciativni gradbeni offtor, lahko upamo, da bo vsaj delno oziroma (prva etapa gradnje končana že prihodnje leto, ob 70- letnici slovenske planinske organizacije in GD-letnici Planinskega društva Jesenice, Nov Prešernov pla- ninski dom na Stolu naj bo odraz našega množičnega pla- ninstva in dostojen spomenik Francetu Prešernu, padlemu prvoborcu Jožetu Kodra In VLsem prvdorcem Jeseniške •Čete, ki so bili pnprnJ^em, ali pa so žrtvovali vs& za Jefiso in bolj&o prJbo&no&t. U. ž*

ŠAHISTI ZA POKAL
MARŠALA TITA

V četrtek 19. aprila so Si pomerila štiričlanska moštva* jeseniških društev, *podjeti; in ustanov za pokal maršale Tita. Med enajstimi 'moStv je zmagala ekipa kulturno- prosvetnega društva SvotooS^ iz Slovenskega Javornika, k: bo zastopala Jeseničane - okrajnem tekmovanju. Prv< moštvo jeseniškega 'šahov iSkega -društva pa ima pravd- oo direktnega nastopa na re- ipubli&kem izločilnem tekmo- vanju.

Za prvomagstee prazna bo jeseniško šahovsko ^ču- stvo ©rganiziral© v&č (pripedi- tar., o katenife-toomp &e tp&m> čali.

Veleslalom na Belščici

Tovarniški komite LMS žg> lezarne Jesenice je ntinuio nedeljo organiziral prvenstvo mladine v veleslalomu na Belščici. Za tekmovanje se jo prijavilo 30 tekmovalcev, ven< dar jih je tekmovalo le 12. mm Proga je bila speljana v dol- žini 400 m, z višinsko razliko 200 m in je imela 11 vrtic* Tekmovanje je buo zaupano TVD Partizanu z Javornika, smučarski sekciji, ki je tudi pripravila vse potrebno.

Zoran šporn

Rezultati: 1. %o&m 48,2 sek., 2. LOTTO Marke*. 48,9 sek. #mšl Sm©lej 49,4 sek. (vsi člani -smučarske -se&crje W© fPatfizan ,na Ua* vorku).

Ob otvoritvi Prešernove koč na Stolu

Nekaj podatkov o ustanavljanju gospodarskih zadrug na Jesenicah

Ze od vsega začetka se je hotelo jeseniško 'delavstvo' otresti izkoriščanja privatnih trgovcev in je zaradi tega ustanovilo lastno konzumno zadrugo. Z njo je hotelo preprečiti in zaježiti naraščanje cen in jih, če ne znižati, vsaj zadržati na višini, ki bi odgovarjala zaslužku delavcev v tovarni.

Z zadržno idejo so najprej uspeli krščanski socialisti in to s pomočjo svoje politične organizacije S. L. S., ki jim je v vseh ozirih pomagala in ugledila pot pri ustanavljanju zadrug. Prvo delavsko konzumno društvo na Jesenicah je bilo tako ustanovljeno 25. febr. 1898. — Politično je v tem času dominiral krščanski socializem.

Leta 1909 je bilo ustanovljeno po Antonu Kristanu konzumno društvo na Jesenicah in okolico r. z. z. o. z.

ZAHVALA

Ob težki izgubi dragega moža in očeta

MIHAELA NOCA

se iskreno zahvalujemo vsem sorodnikom, znancom in še posebno sov-aščanom, ki so ga 17. aprila 1962 tako številno spremili v njegov zadnji dom. Posebna zahvala dr. Marčiču za dolgoletno zdravljenje, dr. Tancarju in dr. Rosen^teinovi za lajšanje zadnjih ur. Lepa hvala organizaciji ZB Blejska Dobrava, kolektivom Javornik I, projektivni biro, Kroj in godbi javorniške Svobode. Se enkrat lepa hvala vsem, ki 4/60 sočustvovali z nami, darovali vence in nam na kakršnikoli način pomagali.

Žalujoci: žena Antonija, sinova Vinco in Jože

(registrirana zadruga z omejeno zavezo) in odprta prva prodajalna na Savi, v Mencingerjevi hiši. Prvi *zadružniki in odborniki so bili Pajer, Trojar, Golobic, Zugovitz, Ogris in Marčič. Z ostalimi člani so šli na delo in pričeli ustanavljati in odpirati podružnice konzumnega društva za Jesenice in okolico.

Dne 1. maja 1911 so združili jeseniško konzumno društvo z ljubljanskim. 10. maja 1911 so odprli prodajalno na Jesenicah, 5. avgusta 1912 na Koroški Beli in tako pričeli poslovati v vseh- važnih delavskih naseljih jeseniške občine.

L. 1917 je Konzumno društvo za Slovenijo kupilo število za, Slovenijo kupilo gostilno pri Jeleni od dr. Pretnarja, zeta jeseniškega mogotca Ferjana. Ze v začetku je postala stavba pravo zavetišče vseh delavcev Kranjske industrijske družbe in prava delavska trdnjava.

V maju 1919 sta bili- ustanovljeni prodajalni Konzumnega društva za Slovenijo v Mojstrani in Kranjski gori, v januarju 1920 pa v Gorjah pri Bledu. Istočasno so ustanovili tudi zadržno prodajalno Konzumnega društva za Slovenijo v Radovljici.

Na Jesenicah je nastala 1. julija 1919 Stavbena in gostilniška zadruga na Jesenicah — r. z. z. o. z., ki je vzela v najem od Konzumnega društva za Slovenijo gostilno pri Jeleni Poleg tega je imela jeseniška zadruga tudi kino podjetje z družabnikom Sablatnikom.

Oktobra 1923 je bila ustanovljena splošna hranilnica in posojilnica za Jesenice in okolico v Delavskem domu

na Savi, kjer je bila vse do leta 1941. Leta 1928 je bila dograjena kino-dvorana in mala dvorana Delavskega doma. Prav tak, kot leta 1928, je Delavski dom še danes, če izvzamemo majhno predelavo lutkovne dvorane, kjer so bili prej gostilniški prostori.

To so bili začetki delavskega zadržnega gibanja na Jesenicah, ki pa v svojem poznejšem razmahu ni prinesel toliko sadu, kot je bilo v začetku pričakovati. Stavbna in gostilniška zadruga je vzdrževala vse društvene prostore v Delavskem domu in delno tudi pomagala pri njihovem razvoju, toda delavstvo je pričakovalo od ustanovljene gospodarske zadrug še mnogo, mnogo več. — F. S.

MOTORISTI IN AVTOMOBILISTI!

Avto-moto društvo Jesenice prireja 1. maja tradicionalni »lov na lisico« v Gornjesavsko dolino. Zbirališče je pri garažah AMD ob 8.30 uri.

Stroški za gorivo bodo povrnjeni. AMD Jesenice

Razprava o nagrajevanju

Nadaljevanje s 4. strani
pa odrediti obseg osnovnega osebnega dohodka, ker le po tem lahko računamo tudi z nekimi proporci. Povprečje v tem smislu je namreč samo odraz nekega odstotnega razmerja, pri čemer pa se količina bistveno spreminja, če se sicer enak povpre^e odstotek uporablja na različne osnove.

Vsekakor ima ta sprememba določen pozitivni odraz že pri samem obračunu osebnega dohodka za marec, saj spreminja odstotek razlike po enoti proizvoda pari posa-

tehnični feljton

železarski GLOBUS

GANNA — Gana ima poleg ostalih rudnih bogastev tudi velike zaloge manganove rude s preko 30 odst. mangana, ki jo izvažajo predvsem v Zahodno Nemčijo, ZDA in Veliko Britanijo.

DOMINIKANSKA REPUBLIKA — V tej srednjeameriški državi bodo že v bližnji bodočnosti pričeli izkoriščati bogata nahajališča železne rude. Zaenkrat namepravajo izvažati letno okrog 5 milijonov ton te rude.

NORVEŠKA — Geološke raziskave so pokazale, da so v Toerdolu — južna Norveška, precej bogata nahajališča molibdenove rude. Zato bodo v kratkem začeli graditi

ti naprave za predelavo te, za proizvodnjo plemenitih jekel tako važne surovine.

JUŽNA AFRIKA — V južni noafriški železarni Vereeniging works of Stewart and Lloyds so zgradili novo valjamo cevi, ki bo imela največjo mesečno kapaciteto 15.000 ton cevi, z debelino dveh do osem palcev. JB

TURČIJA — V Tovarne Ognjevdžnega materiala v ZDA so sklenile s turškimi dobavitelji pogodbo za dobavo 60.000 ton kromita, k&ga bodo uporabili za proizvodnjo ognjevdžnega materiala. Celotna količina bo izdobljena v razdobju dveh let.

MADŽARSKA — Z rekonstrukcijo stare železarne Ozd v severni Madžarski, za katero bodo porabili 400 milijonov forintov sredstev, bodo njeno kapaciteto povečali za 150.000 ton jekla letno. Istočasno bodo zgradili tudi novo, moderno kisikarno za potrebe jeklarne.

KANADA — V Hamiltonu je pričela obratovati prva naprava za odstranjevanje kositr z odpadne bele pločevine. Na ta način bodo dobile kanadske jeklarne kvalitetno staro železo, ker bo kositer, ki škoduje kvaliteti proizvedenega jekla, predhodno odstranjen.

ZELEZAR, tednik - izdaja: Železarna Jesenice — glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — ureja-redakcijski odbor. Rokopisov in fotografij ne vračamo. Naslov: Uredništvo »Zelezar«, Železarna Jesenice, telefon št. 394. Tisk CP »-Gorenjski tisk-« v Kranju

Stanko Ravnik:

Moderne japonske jeklarne

(Nadaljevanje)

Pod vodstvom Aegide d. »Japan Iron & Steel Federation«, ki ima podobno kontrolno funkcijo, kakor angleška Steelboard — so že od leta 1961 sestavljeni načrti za modernizacijo. Ti načrti vsebujejo in predstavljajo prav zgledno racionalizacijo in koordinacijo vseh proizvodnih sredstev. Japonska je edina industrijsko razvita dežela, ki praktično nima in ne pozna uvoza izdelkov črne metalurgije, to pa zaradi tega, ker vse vrste jekel sama izdeluje. Ze leta 1955, pri takratni proizvodnji 5 milijonov ton in pri izvozu 1 milijona ton — so uvozili samo 20 tisoč ton valjavniških izdelkov. Japonci ee stalno ukvarjajo z novimi dosežki v tehniki, tako n. pr. vemo po izkušnjah, da potrebujemo za

proizvodnjo 1 tone surovega železa preko 1000 kg kolesa (v Montanunion danes 880 kilogramov, pri nas preko 1000 kg). Japonci so to količino uspeli znižati na 600 kg. Avstrijski LD-postopek za proizvodnjo jekla (Linz-Donawitz, vpihovanje s kisikom) je vpeljan skoraj v vseh starih in novih jeklar^nah.

Zelo pomembno v japonski industriji je število obstoječih valjam v gradnji za hladno in toplo valjane trake. Trenutno so številnejše, kakor v katerikoli zapadni deželi razen v Združenih državah. Tako bodo vedno naraščajoče potrebe po ladijski pločevini, v avtomobilski industriji ter prav posebno naraščajoče potrebe v konservni industriji lahko sami zadovoljili. Da bodo lahko šli v fcmMfe % aaptdno. tehniko,

so potom njihovega združenja (Steeltube eorporatio) sklenili med drugim tudi pogodbo o sodelovanju z ameriško firmo Jones & Laughlin Pittsburg (proizvodnja cevi), ravno tako pa so začeli razgovore o sodelovanju med japonsko in nemško težko industrijo, za jeklarsko opremo, in sicer med Sumitomo igk Hitachi ter Demagom in Kruppom. Produktivnost v japonski proizvodnji jekla se že leta razvija vzporedno z dviganjem plač ter je danes celo prekoračila faktor povečanja stroškov.

Običajno je v kapitalističnih deželah proizvodnja jekla v treh do petih podjetjih, ki obvladajo skupne kapacitete ene do dveh tretjin celotne proizvodnje jekla. (V Zapadni Nemčiji jih je 8). — Tako je na Japonskem pet velikih podjetij, ki proizva-

jajo skupno 92 odstotkov surovega železa in 68 odstotkov jekla. Koncentracija je v polnem teku in v ponovni združitvi se pojavljajo že od prej poznana privatna tako imenovana družinska podjetja, čeprav se v današnji elospanziji močno oglašajo tudi banke in delničarji. Pa si lahko predstavljamo veličino takega jeklarskega podjetja, se lahko poslužimo lestvice, ki jo je objavil ameriški Business-Magazin «Fortuna», na kateri med 100 velikimi, neameriškiimi podjetji prvič nastopajo tri glavna japonska podjetja s prometom, ki je v povprečju večji od treh evropskih firm (brez SSSR) in to Thyssen, Wales, Schneider, Italsider.

V rang velikih prištevajo na Japonskem pet koncernov, od tega Yawata Iron & Steel Co. Ltd. Fuji Iron & Steel Co Ltd. s 6,4 in 5,1 milijona ton jekla v letu 1961. Ta dva spadata v krog desetih največjih proizvajalcev

jekla na svetu. V prihodnjih desetih letih predvidevajo za vsako podjetje po 200 milijonov dol. investicij za povečanje in modernizacijo. S posojilom Svetovne banke in Export-Import banke bosta po veličini naslednji podjetji Sumitomo Metal Industries Ltd, veja največje skupine težke industrije in Nippon Kopan Steel & T^oe Corp., največji pro-zve; lac cevi, sedanjo kapacite.o 2,5 milijona ton podvojili. Kawasaki Steel Corp., ki je bila leta 1960 še oddelek neke ladjedelnice, gradi s pomočjo ameriškega kredita popolnoma nove obrate s kapaciteto do 5 milijonov ton.

Manjša podjetja, ki so delno odvisna od velikih in imajo možnost proizvodnje do 1 milijona ton, so Kobe Steel Works, Tokai Iron & Steel Co, Nakayama, Amagasaki Niflhhin, Aischi Steel in ne pregledno število valjam za vse vrste jeklenih izdelkov. (Dalje prihodnjič)